Všechno dobré k svátku MDŽ, milé ženy a dívky!

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST

Zakladatel profesor Ing. Břetislav Chvála, doktor technických věd (DrSc.)

MĚSÍČNÍK SLOVANSKÉHO VÝBORU ČR | ROČNÍK XIV | ČÍSLO 141, BŘEZEN 2011 | CENA 8 Kč

Dnes v čísle

REMEK K PROJEKTU GALILEO
Europoslanec má další podrobnosti (str. 2)

NEZAPOMENUTELNÝ DIPLOMAT
Mirko Svoboda připomíná výročí G. V. Čičerina (str. 3)

HON NA BĚLORUSKO
Pár poznámek o tzv. sankcích EU (str. 4)

BONDSTEEL PROSAZENÝ BOMBAMI
Momir Bulatovič, jugoslávský expremiér, usvědčuje Albrightovou (str. 5)

KOMENSKÝ HOVOŘÍ K DNEŠKU
Podrobnosti má Jana Vacková (str. 6)

„KONFERENCE ZTRACENÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ“
Č. M. Kadlec o jednom čs. poválečném neúspěchu (str. 7)

PIŠTE NÁM, MILÍ ČTENÁŘI!
Výzva Miloše Proška (str. 8)

O ostravsko-opavské operaci dvojjazyčně

Kniha s předmluvou hejtmana Palase

OSTRAVA (Slovanská vzájemnost) – Vydavatelství Montanex vydalo loni unikátní a bohatě ilustrovanou knihu nazvanou **Ostravsko-opavská operace 1945 v paměti českých veteránů**. Její unikátnost spočívá v tom, že vyšla v česko-ruské jazykové verzi, a to za podpory Moravskoslezského kraje, města Ostravy a velvyslanectví Ruské federace.

To, že se tato operace nazývá nejen ostravskou, ale i opavskou, se zdůvodňuje tím, že jejím druhým hlavním úkolem bylo i osvobození druhého nejvýznamnějšího centra kraje – Opavy.

Hejtman **Jaroslav Palas** o ní v předmluvě napsal: „Tato vojenská operace svým rozsahem se nesporně řadí k nejdůležitějším vojenským operacím na našem území. Kniha zahrnuje nejen pečlivý vojenský popis této vojenské akce, ale též mimořádně cenné dokumenty (někdy dosud nepublikované) a zvláště vzpomínky veteránů, bezprostředních účastníků tvrdých nelítostných bojů.“

Hejtman konstatuje, že válečné rány jsou dávno zaceleny, ale přesto je hluboce přesvědčen, že „nemáme právo zapomínat“.

Jak kniha uvádí, v okolí Ostravy a v městě samém padlo 1142 sovětských vojáků, tři příslušníci 1. čs. samostatné tankové brigády a 388 civilistů a na německé straně přes 1300 vojáků a civilistů.

S různými zážitky z bojů se v knize dělí několik přímých svědků z řad československých vojáků.

Sama operace byla zahájena 10. března 1945 v 6 hodin 50 minut vojsky 1. gardové armády a 38. armády, do bojů byly nasazeny i jednotky 1. čs. samostatné tankové brigády, jejímž velitelem byl podplukovník Vladimír Janko, a také čs. letci. Útočící vojska patřila do seskupení 4. ukrajinského frontu, v jehož čele stál zpočátku armádní generál I. J. Petrov, později armádní generál a poté maršál A. I. Jeremenko.

Válečné boje dozněly v ostravsko-opavském prostoru až 5. května.

K hejtmanově předmluvě se připojil i Aleš Zedník, honorární konzul Ruské federace v Ostravě, který mj. poznamenal, že v ostravsko-opavské operaci padlo 20 000 vojáků, převážně rudoarmějců. Dosud jsou podle něj známa jména jen asi osmi tisíc padlých, po dalších jménech se stále pátrá.

(Knihu redakci zaslal poslanec Miroslav Opálka. Díky!)

Nebylo bezejmenných

V Národním památníku hrdinů heydrichiády odhalen pomník s 294 jmény příslušníků českého odboje

„Nebylo bezejmenných“. – Tak to poprvé vzkázal Julius Fučík ve své knize Reportáž, psaná na oprátce: „O jedno prosím: vy, kteří přežijete tuto dobu, nezapomeňte... Jednoho dne bude dnešek minulostí, bude se mluvit o veliké době a o bezejmenných hrdinech, kteří tvořili historii. Chtěl bych, aby se vědělo, že nebylo bezejmenných hrdinů. Že byli lidé, kteří měli své jméno, svou tvář, své touhy a své naděje...“

To je ostatně i úkol pro každého, kdo se dožil poválečné doby, aby vhodnými formami připomněl jména všech těch spoluobčanů, kteří v boji s fašismem často za neznámých okolností položili svůj život na oltář vlasti. Proto čest a chvála všem, kdo přiložil ruku k významnému projektu pomníku, na kterém je zachyceno 294 jmen příslušníků českého občanského odboje, kteří byli popraveni či jinak umučeni za to, že pomáhali československým výsadkářům Janu Kubišovi a Jozefu Gabčíkovi v přípravě atentátu na kata českého lidu Reinharda Heydricha. Převážná většina z nich – rodiče i děti, celé rodiny – byla popravena v koncentračním táboře Mauthausen v říjnu 1942.

Pomník s jejich jmény byl odhalen 26. ledna na nádvoří Národního památníku hrdinů heydrichiády při chrámu sv. Cyrila a sv. Metoděje v Praze, v jehož kryptě svedla skupina čs. parašutistů svůj poslední boj s nacistickou přesilou.

(Snímek ČTK přetištěn z českého tisku)

Neušlo nám

KRONIKA

- **21. ledna** – Premiéři Ruska a Běloruska Vladimír Putin a Michail Mjasnikovič jednali v Moskvě o první běloruské jaderné elektrárně, jejíž výstavba – s ruskou pomocí – má začít ještě letos.
- **31. ledna** - Běloruskému prezidentu A. G. Lukašenkovi a asi 150 dalším běloruským činitelům byl zakázán vstup do zemí Evropské unie.
- **5. února** - Ministři zahraničí Ruské federace a USA si v Mnichově vyměnili ratifikační listiny smlouvy START.
- **8. února -** V Praze spolu jednali prezidenti Makedonie a ČR Ďorď Ivanov a Václav Klaus.

Z HISTORIE: AKCE GITTER (MŘÍŽE)

V onen osudový den 15. března 1939 nedorazily do českomoravského prostoru jenom hordy wehrmachtu a SS, ale i méně viditelné jednotky zvláštního nasazení, tvořené Bezpečnostní policií a Bezpečnostní službou, které se za součinnosti s českou policií okamžitě pustily do prvního zatýkání českých občanů. Byla to tzv. akce Mříže (Gitter), během které bylo v Praze jen v prvních dvou dnech uvrženo do vězení na 450 osob, později v celé zemi několik tisíc českých vlastenců.

Adolf Hitler, který v Berlíně donutil Emila Háchu „požádat“ ho o „vojenskou ochranu“ nad zbytkem Československa, ještě v první den okupace dorazil osobně do Prahy, kde za přítomnosti Joachima von Ribbentropa, Martina Bormanna a Wilhelma Fricka, později norimberským tribunálem odsouzených k trestu smrti jako váleční zločinci, podepsal 16. března výnos o zřízení Protektorátu Čechy a Morava. Začala nejtemnější éra v českých dějinách trvající 2248 dní, během kterých padlo, bylo popraveno, umučeno či jinak násilně zahynulo na 360 000 českých občanů.

(Pokračování na s. 2)

Hašek-rudoarmějec v ČT 1

PRAHA (zh) - Má to příchuť malé senzace – ČT 1 ukázala v neděli 16. ledna Jaroslava Haška v rudoarmějské uniformě, když „oprášila“ téměř trezorový sovětský „životopitoreskní“ film režiséra Nikolaje Ozerova **Velká cesta** natočený v roce 1963. Podle vlastního scénáře vylíčil Ozerov osud slavného českého spisovatele poté, když v roce 1918 vstoupil do Rudé armády, v níž se stal – podle spisovatelovy verze – velitelem přiuralského města Bugulma. „Velitelem města Bugulmy“ se ostatně nazývá známý soubor Haškových „sovětských“ povídek, literárně ceněných. V Ozerovově filmu hraje českého spisovatele Josef Abrhám a vojáka Strašlipku čili Švejka jako jeho doprovod Rudolf Hrušínský, Haškovu ruskou ženu Šuru I. Gulajová.

S Rudou armádou došel Hašek až do Irkutska, dokonce ve funkci, jež by se dala dnes přirovnat ke generálovi. Televizní diváci se nejen poučili, neboť základem filmu je historický fakt, ale nakonec i pobavili. Uvedením filmu ČT 1 překonala sama sebe.

První Lužický Srb bude blahoslaven

Po 12 letech prověřování je nyní již jasno: nacisty zavražděný lužickosrbský kněz **Alojs Andritzki** bude o svatodušním pondělí v Drážďanech vyhlášen za blahoslaveného. Již 5. února 2011 byly zahájeny slavnosti s přemístěním jeho popela do biskupské hrobky dvorního kostela v Drážďanech. Kněz, narozený v Radiboru nedaleko Budyšína, byl v r. 1941 zavlečen do koncentračního tábora v Dachau a tam jako 28letý zavražděn. Bude tak blahoslaven první příslušník lužickosrbského národa v jeho historii. (Lš)

Do Národní galerie dorazila 8. února várka pěti Muchových pláten Slovanské epopeje ze zámku v Moravském Krumlově, kde byla přes celou zimu srolována po známém konfliktu mezi Prahou a Moravou. Mezitím se na webu ministerstva kultury objevil návrh ministra Jiřího Bessera, aby obě města uzavřela ve věci Slovanské epopeje dohodu, že se pět zmíněných obrazů vystaví v Národní galerii, později by se do Prahy mělo stěhovat všech patnáct zbývajících plátен. Po výstavě v Praze se předpokládá, že Praha obrazy vrátí a uzavře s Moravským Krumlovem dohodu o půjčce obrazů do doby, než pro Muchovo dílo postaví hlavní město slíbené prostory.

(Na snímku z tisku Muchova plátna před transportem do Prahy)

V Drážďanech byli i Češi

DRÁŽĎANY (Jan Jelínek) – Na pozvání poslance saského zemského sněmu **Hajka Kozla** se 19. února zúčastnila skupina Čechů antifašistické demonstrace v Drážďanech, jejímž úkolem bylo zabránit pravicovým radikálům z celé Evropy zneužít výročí bombardování tohoto města na konci druhé světové války k neofašistické provokaci.

Hlavní „tahouni“ této demonstrace byli samozřejmě antifašisté z Německa. Bylo to jedno z největších měření demokratických sil s novodobými neonacisty na německé půdě. Česká skupina antifašistů se, nehledě na nepočetnost na demonstraci, neztratila.

Karel Toman: Březen

Na naší studni ráno hnízdil kos.
Jde jaro, jde jaro.
A když jsem okno na sad otvíral,
šeptaly pukající pupeny:
Jde jaro, jde jaro.

Bez chvěje se a hrušně čekají.
Jde jaro, jde jaro.
Zas novým třpytem rozkvétá ti vlas
a nových kovů napil se tvůj smích.
Jde jaro, jde jaro.

Bože můj,
obnoviteli, obroditeli,
na srdce v sněhu pamatuj.

(Z cyklu Měsíce ze sbírky Básně z roku 1918)

U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA

Remek: Smysluplná investice

Rozhodnutí, že se Praha stane sídlem supermoderního evropského družicového systému Galileo, uvítala Slovanská vzájemnost ve svém minulém čísle jako významný mezinárodní úspěch ČR. Mezitím se k této události vyslovil v tisku i europoslanec **Vladimír Remek**, který mj. uvedl:

„‘Projekt Galileo má potenciál, aby poskytl Evropě dosažení strategické nezávislosti a také ekonomických cílů,‘ konstatoval před poslanci parlamentního Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) v Bruselu Carlo des Dorides. Ředitel agentury pro řízení systému Galileo, který povede tým lidí v pražském sídle úřadu, se po svém jmenování poprvé představil poslancům Evropského parlamentu (EP) v nové funkci. Mezi lidmi, kteří se pohybují kolem projektu Galileo, je ale znám i z předchozího působení, například na pozicích v Evropské komisi, kde se rovněž zabýval nejrůznějšími aspekty budování družicového systému.

S panem Carlo des Doridesem jsem se měl možnost setkat při příležitosti jeho návštěvy EP i při krátké pracovní schůzce. Mohu jen potvrdit hlasy, které ho charakterizují jako pragmatického odborníka s jasnou vizí, jak by měl družicový systém Galileo naplnit očekávání o smysluplné investici do významného infrastrukturního projektu s přínosem pro zlepšení každodenního života obyvatel členských zemí unie i států, které se ke Galileu při jeho využívání připojí. Italský specialista se do Prahy těší a jak mi řekl, věří v úspěšnou spolupráci s českými partnery.

Ze setkání a diskuse s poslanci z Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku vyplynulo, že klíčovou otázkou je, aby projekt začal co nejdříve fungovat a postupně došlo k nalezení způsobů jeho transparentního a spolehlivého dlouhodobého financování i systému řízení. Osobně jsem přesvědčen, že se nám to jako Evropě vyplatí. Konkurence (především USA, ale i Čína a Rusko) ale nespí a naše váhání i každé klopýtnutí jí jen nahrává.

Setkání poslanců s Carlo des Doridesem nebylo jedinou událostí na půdě EP, vztahující se k projektu Galileo. Ve výše uvedeném výboru jsme rovněž diskutovali o stanovisku k rozhodnutí EP a Rady o podmínkách přístupu k veřejné regulované službě, nabízené celosvětovým družicovým navigačním systémem, vytvořeným na základě programu Galileo, připraveném zpravodajem Norbertem Glantem. Stejně tak o zprávě, mapující hlavní otázky evropské politiky, týkající se dopravních aplikací globálních navigačních satelitních systémů. Jsou to všechno další nezbytné kroky na cestě k zahájení provozu systému Galileo. Z finančního hlediska se připravuje na další jednání o prostředcích pro Galilea v dlouhodobějším výhledu i Výbor EP pro rozpočet. Konzultujeme proto otázky, které se týkají způsobů financování a nutných prostředků s mojí maďarskou kolegyní v rozpočtovém výboru, poslankyní Edit Herczogovou, autorkou stanoviska k finančnímu rámci pro družicové navigace v příštích letech. Vrcholí totiž současně také práce na úvodní verzi Zprávy o střednědobé revizi evropských družicových navigačních systémů, hodnocení provádění programu, budoucích výzvách a finančních vyhlídkách, kterou budu jako zpravodaj předkládat za Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku plenárnímu zasedání EP.“

Děti z Uralu uvítal i starosta

Až od Uralu přijel do Klatov ruský dětský folklorní soubor Rolničky, přesněji z města Polevskoj ve Sverdlovské oblasti Ruské federace. V neděli 9. ledna vystupoval v Klatovech na základě partnerství dvou měst – Polevskoje a Klatov. Jak se můžeme dočíst z přetištěného plakátu, koncert pořádal klatovský klub Česko-ruské společnosti. Náš čtenář Václav Rába z Klatov nám o koncertu napsal:

„Byla to velmi úspěšná akce, na kterou přišlo asi dvě stě diváků. Sál v budově Základní umělecké školy byl plný a pro některé návštěvníky už nezbyly židle. Účinkující děti přišel přivítat i pan starosta.“

Velvyslanec děkuje české veřejnosti

Nový ruský velvyslanec **Sergej Kiseljov** veřejným dopisem poděkoval všem českým občanům, kteří vyjádřili ruskému velvyslanectví svou soustrast k úmrtí 36 lidí, jež se stali 24. ledna obětí teroristického útoku na moskevském letišti Domodědovo. Mezi těmi, kteří vyjádřili soustrast, bylo i několik představitelů české vlády, politických, společenských a náboženských činitelů. Velvyslanec ocenil v dopise fakt, že česká veřejnost se plně ztotožnila s myšlenkou, že boj s terorismem je dnes jedním z hlavních problémů planety.

Stručně o různém

● **Slovanský aktiv** je svolán na sobotu 2. dubna v 9.30 hod. na tradičním místě. Na programu: výsledky 10. všeslovanského sjezdu.

● **Vítězství u Stalingradu i Leningradu** si 2. února na besedě a koncertu v Ostravě připomněli ostravští spoluobčané, pro které je v Bulharském kulturním klubu uspořádala městská rada Česko-ruské společnosti a Ostravský ruský dům. Představila se jim i zpěvačka **Natela Imědašvili** z Volgogradu.

● **O „slovanské“ otázce** hovořil přes hodinu Jan Minář, předseda SV ČR, na besedě v Praze 17. ledna. Nosná část jeho projevu se samozřejmě týkala 10. všeslovanského sjezdu.

● **Společnost česko-běloruského přátelství** byla zaregistrována 15. prosince. Sdružení si klade za úkol zprostředkovávat vzájemná setkávání a poznávání lidu obou národů. Společnost má tuto adresu: Nataša Weberová, Dürerova 2169/2, 100 00 Praha 10.

● **Jarní semestr ruského jazyka** začal v Ruském středisku vědy a kultury 21. února. Tyto kurzy mají už dlouholetou tradici. Lze se na ně elektronicky informovat na adrese: kultura@crsvk.cz.

● **Besedu o kyjevském sjezdu** uspořádal 3. února Levicový klub žen ve Vsetíně za účasti Lubomíra Petráše z Valašského Meziříčí a Vlasta Babovcová ze Vsetína. Oznámila nám to Helena Polášková z Rožnova pod Radhoštěm.

● **Protest proti uloupení Kosova** pořádalo sdružení Přátelé Srbů na Kosovu 17. února v Praze na Václavském náměstí.

Proč jezdíme do Volgogradu?

Naše galerie

Na tuto otázku je odpověď vcelku jednoduchá, ale má mnoho důvodů.

Družební vztahy mezi Ostravou a Stalingradem byly navázány již těsně po druhé světové válce. Prvním větším setkáním bylo předání daru ostravských pracujících v podobě vybavení pro 300 kuchyní. Dar byl pořízen ze sbírky pracujících města a byl předán na počest 5. výročí stalingradské bitvy. Tehdejší primátor Ostravy Josef Kotas byl v čele delegace, která dar do zničeného Stalingradu (později přejmenovaného na Volgograd) dovezla. Tímto aktem začala mnohostranná družební spolupráce Ostrava-Volgograd.

Časem docházelo k utváření přímých vztahů mezi závody jako například Vítkovické železárny a Rudý říjen, uskutečňovaly se i společné tavby družby. Soutěžilo se ve všem možném.

Sám jsem poprvé navštívil Volgograd v srpnu 1978 jako člen krajské delegace SČSP. Město na mne udělalo ohromný dojem. Moderní milionové město s mnoha památníky, jimž vévodí výšina č. 1 – Mamajevova mohyla se sochou Matky vlasti od sochaře Jevgenije Vučetiče. Známá mlýnice zůstala ve stavu, v jakém byla po skončení stalingradské bitvy a vedle ní nově postavené muzeum PANORAMA.

Nezapomenutelnou osobností, s níž jsem se tam setkal, byla žena, starší, malé postavy, ale vynikající osobnost, Marie Ivanovna Tamilovová. Ve Volgogradu měla přezdívku „svědomí Stalingradu“. V dobách stalingradské bitvy byla předsedkyní stranického výboru Traktorozavodského obvodu a aktivně se zúčastnila jak bojů, tak i organizace života jeho obyvatel.

Podruhé jsem navštívil Volgograd v únoru v roce 1984, kdy jsem dovezl materiály ke kompletaci Síně družby, která byla darem naší organizace na počest 40. výročí stalingradské bitvy. Jaká byla pro mne čest, že přivítání i rozloučení s naší delegací se Marie I. Tamilovová osobně zúčastnila.

Poté ze známých příčin nastala v cestování ke svým přátelům delší přestávka.

Změny po roce 1989 však nadlouho naše kontakty nepřerušily. Napřed telefony a dopisy obnovovaly zpřetrhané kontakty. Počátkem listopadu 1994 přijela na naše pozvání tříčlenná delegace z Volgogradu, v jejímž čele byla Tamara Jakovlevna Galynina, malá, hezká, energická a velmi vzdělaná žena. Dnes je mou manželkou. A nejen to, nedlouho po svém přestěhování byla iniciátorkou založení Ostravského ruského domu. Dokázali jsme tehdy podepsat první smlouvu o spolupráci, jejíž hlavní obsah byl zaměřen na obnovení vztahů v rámci nových podmínek, s důrazem na mladou generaci. Byla první vlaštovkou v nové době.

V květnu roku 1995 navštívila Volgograd naše tříčlenná delegace. Bylo to k 50. výročí Dne vítězství a tato cesta vyústila ve společný závazek, že je třeba obnovit mnohostrannou spolupráci, obnovit dodávky tramvají, lokomotiv a dalších výrobků namísto neplodného očerňování minulého období. Tam jsem také řekl, že každoročně přivezeme alespoň jeden plný autobus našich lidí do Volgogradu a Tamara se také zavázala, že bude vozit Volgograďany do Ostravy a ČR. Tento slib dodnes se ctí plníme.

Mezi prvními skupinami, které k nám přijely, byl folklorní taneční soubor Volžanočka a děti z dětského domova. V zámku u Statise Prusalise v Ostravě-Porubě jsme mezitím uskutečnili desítky koncertů a besed. Někteří umělci z Volgogradu k nám jezdí opakovaně, například Natela Imědašvili, zpěvačka ruských romancí, harmonikáři Naděžda a Nikolaj Měrlinovi, přijíždějí k nám mladí fotbalisté, tenisté, šachisté, žáci a studenti, podnikatelé, mladí umělci, například zpěvačka Kateřina Čumačenková a další.

Poté došlo k podpisu Dohody o partnerských vztazích a spolupráci mezi úřady měst Ostravy a Volgogradu. Statutární město Ostrava nás v uvedených aktivitách velmi podporuje. Nejen formou grantů.

Radost mám i z toho, že se k této činnosti připojují i mladí lidé. Mezi nejvíce angažované patří Vítězslav Vilímek, který s námi jezdí již od počátku jako student a absolvoval snad všechny cesty nejen jako jejich účastník, ale postupně jako průvodce, tlumočník a spoluorganizátor. Dnes učí ruštinu na Ostravské univerzitě.

Na základě našich ostravsko-volgogradských mnohostranných aktivit byla

obnovena činnost našeho občanského sdružení v dalších městech a místech ČR, například v Pardubicích, v Hradci Králové a v dalších městech. O naší činnosti a spolupráci s Volgogradem dobře vědí. Je škoda, že se nedaří rozvinout turismus do Ruska a do Volgogradu zvlášť. Je mnoho překážek, od nutnosti pozvání a víz, přes rostoucí ceny a velké vzdálenosti.

Ale výše uvedená fakta zdaleka nejsou vším, co vytváří komplex současných vztahů s Volgogradem. Jsou však dostatečným vyjádřením skutečnosti a odpovědi na otázku, která stála úvodem tohoto článku, proč jezdíme do Volgogradu.

Karel Šesták,
předseda MěR Česko-ruské společnosti v Ostravě
(Kráceno)

Neušlo nám

■ Zakázané slovo: vlezdobrusselisté

Radiožurnál nás v lednu potěšil. Sdělil, že Rada pro rozhlasové vysílání zakázala jeho hlasatelům používat několik cizích slov, z nichž nám uvízlo v paměti alespoň jediné: „vlezdobrusselisté“. Těžko prý vyslovovatelné, ale zato zapamatovatelné, zejména kvůli smyslu. To asi u čistitelů českého jazyka rozhodovalo především.

■ Nejsympatičtější Slováci

Podle Centra pro výzkum veřejného mínění (z 31. ledna), Čechům jsou z jiných národů prý nejsympatičtější Slováci, následují Francouzi. Slováci jsou i po osmnácti letech od rozvodu vnímáni jako nám jednoznačně nejbližší národ, který vlastně ani není příliš brán jako cizí. S tím nelze nesouhlasit.

■ Pouze citát

„Minulý režim otravoval nejen těla, ale i duši lidí, což je daleko horší. Do duší zvolna padal popílek a síra. Představitelé minulého režimu vycházeli z ideje Po nás potopa. Bylo jim jedno, co budou dýchat děti a děti jejich dětí, a vás se snažili podplatit. Platili vám víc jen za to, abyste si nevšimli, že vašim dětem teče hnis z očí. Podpláceli vás, abyste měli na video, a chtěli, abyste zapomněli, že vaše děti se svýma očima na video nemohou koukat. Pořád si nedají pokoj. **Teď vás straší, že bude bída, že Havel zavede inflaci, že budete nezaměstnaní. Kalí vody. Dejte si na ně pozor.“**

Podle ČTK to prohlásil **Václav Havel** 11. února 1991 v Chomutově na náměstí 1. máje.

■ Civilisté zmasakrovali čtvrt milionu vězňů

Izraelský historik Daniel Blatman vydal – podle německého časopisu Spiegel – knihu **Pochody smrti: finální fáze nacistické genocidy**, v které zdokumentoval masakry, kterých se v posledních měsících války dopustilo v Německu civilní obyvatelstvo na účastnících „pochodů smrti“. Fakta jsou to otřesná. Například ještě 8. 4. 1945 obyvatelé města Zelle nedaleko Berlína bez slitování pozabíjeli na 300 vězňů, kterým se podařilo utéct z vlaku. Celkem se Blatman dopočítal čísla asi 250 000 obětí.

■ V Bratislavě nemá vláda primátora

Dokonce Německá tisková kancelář DPA si povšimla, že v prosincových komunálních volbách na Slovensku poprvé za dvacet let ztratili křešťanští demokraté, a tedy nynější čtyřkoalice Ivety Radičové, křeslo bratislavského primátora, kterým se stal bezpartijní příznivec strany Smer **Milan Ftáčník**, který poměrně s převahou porazil známou populární herečku Magdu Vášáryovou jako kandidátku čtyřkoalice. Může to být i osobní záležitost, neboť, jak píše TASR, mnozí přívrženci vládních stran raději nešli volit, než aby hlasovali za Vášáryovou.

■ Muzeum 2. světové v Gdaňsku

Polský premiér Donald Tusk prohlásil, že Polsko vybuduje do 1. září 2014 v Gdaňsku na severu Polska muzeum věnované druhé světové válce. Německým útokem na malý poloostrov Westerplatte u Gdaňska Hitlerovo Německo zahájilo agresi proti Polsku. Druhá světová si vyžádala 50 až 55 milionů obětí, v Polsku zahynulo šest milionů, z toho byla polovina Židů, polovina Poláků.

Stránky 1 a 2 připravil a redigoval Zdeněk Hoření.

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

Nezapomenutelný diplomat - Čičerin

Letos tomu bude už 75 let, co zemřel významný diplomat a politický činitel Georgij Vasiljevič Čičerin (7. 7. 1936). Byl osobností, která se zapsala do dějin nejen světské, ale i světové diplomacie.

Jak uvádí encyklopedický slovník vydaný v roce 1990, Čičerin v letech 1904-1918 působil v revoluční činnosti v zahraničí a v roce 1917 byl jedním z organizátorů návratu politických emigrantů do Ruska. Až do roku 1930 byl lidovým komisařem mladého sovětského státu pro zahraničí.

Stál v čele sovětské delegace na mezinárodních konferencích v Janově a Lausanne a nelze opomenout ani to, že za Rusko podepsal 3. 3. 1918 v tehdejším Brestu-Litevském mírovou smlouvu s tzv. Čtyřspolkem (Německo, Rakousko-Uhersko, Turecko a Bulharsko), která získala pro sovětský stát čas nejen k obnově ekonomiky, ale také k vybudování pravidelné Rudé armády, což mělo klíčový význam pro úspěšnost v obraně sovětského státu proti zahraniční intervenci.

Již zmíněné mezinárodní konference v Janově a Lausanne pak byly úspěchem sovětské diplomacie a potvrdily skutečnost, že sovětské Rusko se stalo mocností, kterou nelze mezinárodně opomíjet a izolovat, ale s níž naopak je zapotřebí po nezdaru intervenčních dobrodružství počítat.

V Knize **O poznání Sovětského svazu** (vyd. Svoboda, 1978 Praha), vzpomíná Zdeněk Nejedlý na své moskevské setkání s Čičerinem, ke kterému přivedl delegaci Společnosti Nového Ruska. Čičerin – k velikému úžasu těch, kteří jej neznali – mluvil, jak uvádí Nejedlý – česky. Citujme však dále:

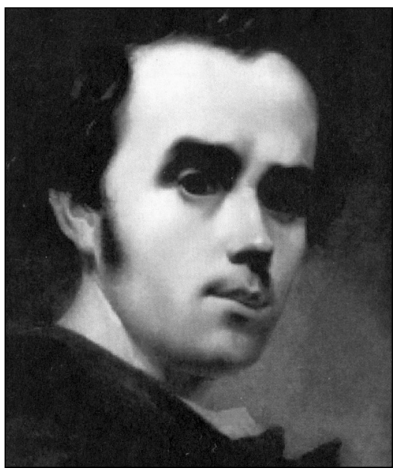
„Jeho učitelem byl profesor Josef Mikš, který psával známé a u nás velmi ceněné články o ruské filozofii do Osvěty, a mimoto byl Čičerin kdysi i v Praze. Odtud jeho znalost češtiny. Ale nejen znalost jazyka. Došlo na českou literaturu, na to, co by se z ní mělo překládat do ruštiny. Kdosi z přítomných Čechů si začal stěžovat, že Rusové dnes nic z naší literatury nepřekládají. Nebyl to jistě vhodný moment, zrovna s tím přijít na zahraničního ministra revolučního státu v době, kdy se celý svět chystá do boje proti SSSR. Jeden z přítomných Rusů také na to odvětil, že sovětské Rusko dnes má přece jiné starosti. Ale Čičerin onu českou výtku vyslechl pozorně a nic ji neodbyl. Tím velkolepější však byla jeho odpověď. ‚Nu – víte – byla doba 15. století, kdy Čechové vytvořili píseň Ktož jsú boží bojovníci. Tu znal celý svět – udělejte zase něco takového!' Čičerin pak dále začal podrobněji probírat českou literaturu, Vrchlického, Nerudu, Svatopluka Čecha," píše Nejedlý (s. 415 cit. publikace).

Zamysleme se nad těmito slovy. Chorál Ktož jsú boží bojovníci slýcháváme i dnes. Občas při slavnosti v panteonu Národního muzea nebo na Vítkově. Neměl by však být pouze historickou připomínkou, ale výzvou k důraznějšímu odporu proti nešvarům současnosti, proti překrucování našich dějin, proti snahám pošpinit nejslavnější údobí naší existence.

Mirko Svoboda

Ševčenka ctí i za mořem

V tomto měsíci uplynulo 150 let od smrti ukrajinského básníka a malíře, zakladatele nové ukrajinské literatury a národního spisovného jazyka **Tarase Hryhorovyče Ševčenka** (9. 3. 1814 – 10. 3. 1861). Ševčenko patří k nejvýznamnějším osobnostem a chloubě ukrajinského národa. Ctí ho nejen jeho muzeum v kanadském Torontu, s nímž jsme před časem navázali styk, ale i v Praze – jak jsme již před časem uvedli, je jeho socha. Jako osobnost celosvětového významu byl Ševčenko uctěn i v UNESCO. Za carského Ruska byl Ševčenko uvězněn a poslán na 10 let do vyhnanství!

Seminář v Budyšíně

Na semináři v Budyšíně, konaném nedávno, měli účastníci dobrou příležitost se seznámit se životem a činností Lužických Srbů v Německu. Jelikož se jedná o menšinu ve střední Evropě, je řada těžišť činnosti velmi podobná. Také Lužičtí Srbové připravují různé aktivity pro volný čas, nabízejí jazykové kurzy pro děti a dospělé a realizují různé kulturní a výchovné projekty. Lužičtí Srbové mají vlastní menšinové školy od dětských školek až po střední školy, kde se děti vychovávají nejen v lužickosrbském jazyce, ale též v lužické kultuře a dějinách. Právě přiblížení dějin a kultury hraje základní úlohu při vytváření pocitu sounáležitosti a identity.

Každý národ má vlastní pojetí dějin. Proto by bylo také pro německou menšinu v ČR důležité přiblížit německé menšině dějiny dětem a mládeži. Ve škole se v ČR děti učí dějiny Čech, v Německu dějiny Německa. Dnes není problém získat četné publikace, knihy a pojednání o dějinách Němců v ČR od četných historiků, ale co prakticky chybí, jsou knihy a učební materiály, které mládeži přiblíží dějiny, kulturu a významné osobnosti na území ČR komplexně a od počátku. Mladí lidé potřebují poznat pozitivní vzory, skvělá období národa, znát významné vědce, spisovatele, vlastní pohádky o hrdinech, mýty, legendy. Často se dějiny omezují jen na 20. století, zdůrazněny jsou negativní okolnosti, konflikty. A to je velká výzva pro budoucnost.

Jaroslav Liška
(podle Martina Dzingela a Jana Bartoše)

Pouze citát

„Válka, násilí, revoluce je oprávněna a spravedlivá, a nejen to, naopak daleko více: je povinností každého tehdy, sahá-li se opravdu na duševní i hmotnou kulturu jeho národa." **Edvard Beneš** ve studii Válka a kultura, publikované v pražském časopise Lumír 23. dubna 1915.

Premiér Nečas předsedovi SV ČR

Jak jsme informovali v minulém čísle na této stránce **(Posselt na omluvu zapomněl)**, některá občanská sdružení poslala premiéru Petru Nečasovi protest proti přijetí představitele Sudetoněmeckého landsmanšaftu Posselta v souvislosti s prvním česko-bavorským jednáním na úrovni premiérů v poválečné historii. Mezi signatáři protestu byl i Jan Minář jménem SV ČR.

Nyní premiér poslal 7. února předsedovi SV ČR odpověď, v které uvádí, že na jednání s bavorským hostem Horstem Seehoferem **„přes trvající rozdílné pohledy na minulost nebyla zpochybněna Česko-německá deklarace z roku 1997", „každá ze stran zůstává vázána svým právním řádem" a že oba partneři „nebudou zatěžovat své vztahy politickými a právními otázkami pocházejícími z minulosti".**

Těmito slovy premiér dává na vědomí, že v otázkách odsunu a dekretů prezidenta republiky k žádným ústupkům z jeho strany nedošlo. Premiér dodává, že se česko-bavorských jednání také žádný představitel Sudetoněmeckého landsmanšaftu nezúčastnil (i když, dodejme pro úplnost, ruku si s ním – jmenovitě s Posseltem – někde ve Strakovce podal).

V závěru dopisu ujišťuje premiér předsedu SV ČR, že jeho „angažovaný zájem o veřejné věci" vítá a oceňuje.

Premiér Nečas je po prezidentu Václavu Klausovi druhým vysokým státním činitelem, který na dopis předsedy SV ČR osobně odpověděl, což rádi konstatujeme.

(SV)

Matice slovenská po dvaceti letech

Na podzimním zasedání Matice slovenské (MS) se povedlo ukončit dvacetiletou vládu Jozefa Markuše, změnit vedení a nastínit novou koncepci organizace.

Nový předseda Marián Tkáč chce napravit ekonomické poměry v MS a povznést ji hlavně morálně. Matice v posledních letech utrpěla dosti hluboké šrámy snad ve všech oblastech.

Kdo je nový předseda

Marián Tkáč není neznámou osobností slovenské veřejnosti. Vešel do povědomí jako bývalý viceguvernér Národní banky Slovenska, bývalý náměstek ministra financí (obě funkce za bývalých Dzurindových vlád), spisovatel a publicista, ideový autor slovenských bankovek, napsal 4 beletristické knihy a 14 knih literatury faktu. Pochází ze Zemplína. Vlastenectví a vztah k SR dokazuje slovenskou vlajkou na svém domě. Vstoupil do boje o vedení MS s vědomím, že peníze nejsou všechno. Předsevzal si získat 100 000 nových členů, především mladých. Dnešní MS může mít 30 tisíc, ale i 16 tisíc. Vše je utajené, řekl.

Co musí MS překonat

MS se v posledních měsících, kromě jiných negativ, zapsala do paměti ekonomickými skandály. Proto se musí vykonat audit, na jehož základě mohou padnout i trestní oznámení. Třináctičlenná správní rada zprivatizovala Nadací MS. Nikdo neví, co je s národním pokladem. Vytvořilo se Podílové družstvo, do kterého byly předisponovány miliony MS, další miliony utekly přes směnky, které si vedení z neznámých důvodů nenechalo proplatit v zákonné lhůtě. Ohroženy nejsou jen peníze ze sbírek přispěvovatelů, ale i cennosti, vzácné obrazy apod.

MS financovala i mrtvé duše, které braly peníze bez výsledku práce.

Dvacetiletá vláda vedení se ukázala jako nedobrá, a proto nové stanovy dovolují jen dvě funkční čtyřletá období.

Plán: Matiční TV okruh

MS má smysl, pokud Slováci nebudou uvědomělí, prohlásil. Poslední incidenty kolem sochy Svatopluka potvrdily, že nestačí programové fráze, myslí si nový předseda, ale aktivní činnost místních organizací, aby si Slováci uvědomili smysl a vztah k tradicím a kulturnímu odkazu.

Slovenské národní noviny, vydávané MS, mají doznat podstatnou změnu. Nebylo výjimečné, že na stránkách novin publikovali neofašisté s omluvou, že MS potřebuje peníze.

Plánují se nové formy, např. matiční TV okruh, oživení ochotnického divadla, soutěže pro mladé, jejich zainteresování na novinářské a literární práci. Plánují se i společné akce s Maďary.

Nejtěžším úkolem pro nové vedení bude formovat MS morálně, aby ji začala veřejnost vnímat v úloze, která jí přináleží od dob jejího vzniku.

Lýdie Grecká
(česká novinářka žijící v Bratislavě)

Před 200 lety: státní bankrot

Krizový vývoj ani dnes není ve světě něčím neobvyklým. Důsledky se projevují v mnoha směrech, není jich ušetřena ani oblast měny. Potvrzují to i současné obavy o další osud oblasti využívající euro, starosti s dalším postavením dolaru a další. Stojí za to připomenout si událost, ke které došlo již před 200 roky, která tehdy postihla široké vrstvy obyvatelstva v někdejší rakouské monarchii a znamenala její finanční bankrot. Zadlužení rakouského státu u četných věřitelů v mnoha zemích Evropy a stálá potřeba úvěru donutily rakouskou vládu k opatrování peněz na domácí půdě prostřednictvím státních dluhopisů o menším nominále a k vydání papírových peněz. Aniž bychom zacházeli do podrobností, je možno konstatovat, že papírové peníze zprvu plnily funkci platidla uspokojivě. Bankovky („bankocetle") vydávala formálně Vídeňská městská banka, ale ve skutečnosti rakouská státní správa.

Postupně se ovšem situace zhoršovala, došlo k přemíře papírových peněz, nelegálnímu kursu kovových mincí a nastala vysoká inflace, včetně s tím spojených dalších negativních jevů.

15. března 1811 byl vyhlášen státní bankrot. Bankocetle byly sníženy na pětinu hodnoty a nahrazeny „měnnými listy", tzv. „šajny". V těch se také vyplácela hodnota státních obligací, která byla snížena na polovinu. V souvislosti s dalším zhoršováním situace došlo posléze k tisku dalších papírových peněz, tzv. státovek.

Podrobněji lze se o situaci kolem státního bankrotu dočíst v knize Bedřicha Spáčila Česká měna, kterou tento profesor Právnické fakulty Univerzity Karlovy publikoval v nakladatelství Orbis v roce 1974 pod názvem **Česká měna od dávné minulosti k dnešku.**

Ostatně i v díle Milana Švankmajera **Čechy na sklonku napoleonských válek,** vydaném nakladatelstvím Lidové noviny v roce 2004, je této události věnována patřičná pozornost. Rok 1811 a první polovina roku 1812, jak se zde píše, „patřily snad k nejtěžším v životě našich předků v celém 19. století. Jistá úleva nastala teprve po žních roku 1812...".

Připomeňme moudrost vyslovenou před věky, že historie je svědectvím času, světlo pravdy, život paměti, učitelka života, zvěstovatelka dávných dob (Cicero). Kéž by se naše dnešní společnost tím řídila!

Sloveni, kde jsou vaše kořeny?

Tak lze nazvat knihu, která má být příspěvkem k poznání nejstarší historie Slovenska, jejíž autor je Cyril A. Hromník. Kniha má název **Sloveni/ Slováci, kde sú vaše korene?** a byla loni vydána v bratislavském EKO-KONZULT. Publikace má 193 stran a obsahuje řadu zajímavých informací o dávných obyvatelích dnešního Slovenska, přičemž je zcela přirozené, že na některé otázky může být jiný pohled i polemického charakteru. Autor knihy je – jak i v úvodu sám říká – „slovenský historik žijúci dlhodobo v zahraničí", který pracuje jako badatel v oblasti rané historie Afriky a Indického oceánu, zatímco „o korene Slovenov (Slovákov) som sa tiež vždy zaujímal, ale nebolo to oficiálnou náplňou mojho profesionálneho bádania". Lze dodat, že i rozporuplné názory mohou být vítány tehdy, byly-li vysloveny s vědomím, že vyvolají diskusi. -da.

Neušlo nám

■ **Zahraniční cestovní ruch** může významně přispět k vzájemnému poznávání a porozumění lidí, ale je též zdrojem devizových příjmů, pokud se umí dobře dělat. Loni se u nás ubytovalo 6,34 milionu zahraničních turistů, přičemž nejvíce jich přicestovalo z Německa, ale např. z Ruska jich bylo 413 tisíc a z Polska 350 tisíc. S Ruskem přitom stále ještě máme vízový režim.

■ **Objem dividend** plynoucích od nás do zahraničí stoupá. Od roku 2000 již činí 1,8 bilionu Kč. Napsaly o tom podrobně Hospodářské noviny 11-13. 2. t. r.

■ **Česká ekonomika** má podle prognóz letos vzrůst o cca 2,2 %. Škoda, že nám neporoste jako v Číně o 10,3 %. Co však ve světě nyní stoupá nejvíce, jsou ceny potravin, k čemuž přispěly i výpadky sklizně v Rusku, Ukrajině, Argentině a Austrálii, nehledě k dalším zemím. Co si počne téměř miliarda lidí v hladem ohrožených rozvojových zemích, je naléhavým celosvětovým problémem.

■ **Osudový rok** čeká podle maďarského premiéra Viktora Orbána Maďarsko. Rok 2010 byl prý rokem soudržnosti, rok 2011 má být rokem obnovy, rok 2012 rokem změny a odražení se ode dna, rok 2013 rokem cesty vzhůru a rok 2014 rokem rozvoje!

■ **Zármutek předsedy Ústavního soudu** Pavla Rychetského je vyjádřen v rozhovoru pro MF Dnes (5. 2. 2011). „Je tu politika konfrontace. Politika, v níž převážil názor, že vítěz bere vše. To je velmi zhoubné. Já myslel, že generační obměna přinese nějakou renesanci ducha. Teď jenom vyjadřuji hluboký smutek nad tím, kam jsme to dopracovali," řekl.

■ **Budeme stavět mešity?** Muslimské obyvatelstvo Evropy se za 20 let rozroste z dnešních 44,1 milionu na 58.2 milionu, tedy z šesti na osm procent populace (cit. Právo). Kampaň za křesťanskou Evropu vede nyní po Evropě i cestující italský ministr zahraničí Franco Frattini. Byl i v „bezvěrecké" Praze.

■ **Světci přicházejí do módy.** Konference biskupů Slovenska napsala, že vyhlášení sv. Kateřiny Alexandrijské za patrona železničářů otevírá nové možnosti lidské a duchovní formace, jejímž výsledkem budou spokojenější zaměstnanci i cestující. Podle cit. SME z 8. 2. t. r. sv. Michal je patronem policistů. Bývalý papež Jan Pavel II. má být blahořečen na 1. máje – kdo ho asi dostane za patrona?

■ **Polský antisemitismus** je tématem knihy historika a sociologa polského původu Tomasze Grosse, která vyšla v polském vydavatelství Znak. Kniha popisuje zločiny, jichž se měli za války dopouštět tamější antisemité na Židech. Podle stávajících průzkumů však antisemitismus je v Polsku na ústupu a pouze pětina národa se ztotožňuje s tvrzením, že Židé mají v zemi přílišný vliv. Antisemitismus se bohužel, byť ojediněle, vyskytuje i u nás.

■ **Socha mistra Jana Husa** má stát na hradě Krakovec, na místě posledního Husova útočiště před odchodem na koncil v Kostnici. Výběrová komise vybrala nejlepší návrh na důstojné připomenutí této velké osobnosti našich dějin.

■ **Kladné saldo** z členství v Evropské unii má prý – podle Ministerstva financí – Česká republika. Česko celkově od vstupu do EU souhrnně dosáhlo 144 miliard korun. Výmluvnější i přesvědčivější by ovšem bylo přinést objektivní komplexní analýzu našeho dosavadního členství v EU.

■ **Vojenští představitelé Severní a Jižní Koreje** se setkali a nedohodli v hraničním Pchanmundžomu. Kdy a jak budou rozhovory a na jaké úrovni pokračovat, je nejasné. Přetrvávající rozdělení Korejského poloostrova je na úkor tužeb korejského lidu po sjednocení, s nímž se neslučuje ani přítomnost vojenských základen USA na jihu poloostrova. **-da.**

Tuto stránku řídí a rediguje Mirko Svoboda.

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

Hon na Bělorusko: nová etapa?

Událostí, k nimž dochází v některých zemích severní Afriky, především v Egyptě, zneužívají některé mocenské síly zemí NATO k novému útoku na Bělorusko: že prý je nutno všemi prostředky pomoci Bělorusům svrhnout prezidenta Lukašenka.

A tak už za dva dny po vyhlášení protiběloruských sankcí učinila Evropská komise rázný krok, když slíbila na „dárcovské konferenci" pro Bělorusko, konané ve Varšavě, čtyřnásobné navýšení pomoci pro „běloruskou občanskou společnost". Jednotlivé evropské země společně s Evropskou komisí a Spojenými státy a Kanadou přislíbily pro další období okolo 80 milionů eur. Bezprostředně posílají evropské země dva miliony eur přímé rychlé pomoci.

Náměstek ministra zahraničí ČR V. Galuška ihned horlivě upřesňuje, že „Česká republika za posledních pět let v rámci podpory demokracie v Bělorusku vynaložila již 2,5 milionu eur".

Podle těchto mocných sil Lukašenko prý stále nemůže pochopit, že pro jeho postsocialistickou politiku tady platí „třikrát a dost!" Že už je na čase odejít ze scény. Lukašenko chce proto „vypracovat soubor opatření, která znemožní učinit z Běloruska pěšáka v cizí hře a poškodit ekonomiku, bezpečnost a svrchovanost země".

Pozice Ruska k sankcím EU je hodnocena jako obezřetná až obojetná. V první reakci je označilo za kontraproduktivní, aby později, zřejmě v souvislosti se zatčením ruských občanů při nepokojích, ústy ministra zahraničí vyhlásilo, že „nemůže zavírat oči před porušováním základních práv a svobod". Zde zbývá už jen dodat „revoluční" vyhlášení bývalého ruského premiéra M. Kasjanova v Evropském parlamentu (Kasjanov je v opozici vůči Medveděvovi i Putinovi), sdělujícího, že ruské parlamentní volby v prosinci tohoto roku jsou prý poslední možností jak mírově změnit situaci v současném Rusku: „Alternativou by byla revoluce, ale ne na velbloudech jako v Egyptě, ale s pistolemi a tyčemi." Takže už zřejmě nejde o hon na Bělorusko, ale i na jeho velkého souseda.

Co si o sankcích proti Bělorusku myslí někteří naši spoluobčané? V záplavě jiných ohlasů je v českých sdělovacích prostředcích vůbec neslyšíme. Dejme jim proto slovo alespoň na našich stránkách.

„Možná, že pro Bělorusy je jejich systém to nejlepší. Nedovedu si představit, co by se stalo, kdyby tam najednou zavládl západní režim? Nám přinesl tunelování, rozkrádání... co by se dělo tam? Vláda mafie?" (T. Ch., Náchod)

„No dobře, Lukašenko bude sedět doma. A co Thaci z Kosova? Proti tomu Unie nemá nic? Ten bude játra a ledviny a drogy prodávat svobodně dál, jen proto, že je slouha USA?" (J. C., H. Brod)

„A dojde také na humanitární bombardování Běloruska???" (J. R., Praha)

Na černé listině Evropské unie se objevil i **M. Čarhiněc,** běloruský spisovatel. *„Jestli se sankce potvrdí, budu se snažit, s využitím všech svých možností v mnoha zemích, upozornit na německou genocidu běloruského národa během druhé světové války"* – reagoval na vyhlášení sankcí.

Připomněl tak každému, kdo je schopen chápat, že **síla národa, čelícího soustředěnému tlaku soudobých globalizátorů, je v paměti každé jeho rodiny na kruté oběti, které přinesli jejich drazí v boji za svobodu a právo na nezávislost své vlasti.** **(SV)**

Spor o postavení Rusínů

Vůdce zakarpatských Rusínů duchovní **Dmitrij Sidor** prý pohrozil ukrajinským úřadům ozbrojeným povstáním, pokud neuznají národní práva rusínské menšiny.

Podle zpráv ukrajinského tisku Sidor řekl, že Rusíni „povstanou se zbraní v ruce na obranu své svobody". Sidora a jeho Shromáždění podkarpatských Rusínů (Sojm) považují ukrajinské úřady za odštěpeneckou organizaci, sám Sidor je od roku 2009 souzen za separatismus. Zatím poslední, už 10. stání, procesu se Sidorem, proběhlo před užhorodským soudem 27. prosince.

Spor o postavení zakarpatských Rusínů trvá fakticky od vyhlášení ukrajinské nezávislosti. Podle sčítání lidu z roku 2001 se k rusínské národnosti hlásí jen 10 000 lidí, tedy asi osm promile obyvatel Zakarpatské oblasti (Podkarpatské Rusi, Zakarpatské Ukrajiny – jak je libo... – pozn. red.).

Rusínský jazyk, kterým dnes hovoří jen asi 7000 lidí, je podle oficiálních dokumentů dialektem ukrajinštiny a slovo „Rusín" je místním označením pro západní Ukrajince žijící v Zakarpatí a bývalé Haliči a Bukovině.

Sidorův Sojm taková tvrzení odmítá a požaduje pro Zakarpatskou oblast samosprávnou autonomii. Poválečná smlouva mezi Československem a SSSR o předání Podkarpatské Rusi Moskvě ztratila podle jeho názoru po rozpadu Sovětského svazu platnost a nezávislá Ukrajina v roce 1991 převzetím Zakarpatska pošlapala rusínskou státnost. Autonomii podle ukrajinských Rusínů požadují čtyři pětiny zakarpatských obyvatel, skutečný počet Rusínů by mělo stanovit sčítání pod kontrolou komisařů EU.

Rusínské organizace už nyní vydávají zájemcům zvláštní osvědčení o příslušnosti k „Podkarpatské Rusi". Vydáno jich bylo prý už 10 000, posmrtně je obdržel i proslulý potomek slovenských Rusínů a otec pop-artu Andy Warhol.

Kromě radikálního Sojmu reprezentuje na západě Ukrajiny rusínské zájmy umírněnější Národní rada zakarpatských Rusínů, která se hlásí k politickému hnutí Naše Ukrajina. Zástupci Národní rady mají podle místního tisku hlavní zásluhu na tom, že Rusíni byli uznáni za samostatný národ alespoň na území Zakarpatské oblasti.

(ČTK)

„Nudle" na levém břehu Dněstru

V předminulém čísle jsme přinesli Prohlášení 10. všeslovanského sjezdu na podporu lidu Moldavské podněsterské republiky. Bylo to ostatně poprvé, co jsme se na stránkách SV této problematice věnovali tak podrobně. Mezitím se nám dostal do rukou týdeník Týden (číslo 49/2010), který se sice zabýval faktem, že v Moldavsku byli lidé třikrát za šestnáct měsíců u voleb, ale také bokem připomněl i Podněstří.

Týdeník, respektive jeho autor Dan Macek, uvádí, že Moldavsko je jednou z oněch prapodivných zemí, kde úřadující prezident (Mihaj Ghimpu) veřejně zpochybňuje opodstatněnost státního útvaru, v jehož čele stojí. Jeho „smělá vize" (připojení k velkému rumunskému bratru) ještě nabyla na přitažlivosti po přijetí Bukurešti do EU v roce 2007. Tím týdeník potvrdil i důvody, proč se obyvatelé Podněstří odtrhli počátkem 90. let od Moldavska, neboť na rozdíl od nynějšího prezidenta Ghimpu nechtěli být pohlceni Rumunskem, ale raději by se však vrátili do situace, kterou Týden nazývá „náručí Moskvy".

Podněstří je enkláva na levém břehu Dněstru, v které převážně žije slovanské obyvatelstvo a které je průmyslovou oblastí za řekou Dněstr. Co do rozlohy jde v podstatě o územní nudli, nicméně tato „nudle" vyhlásila svou státní nezávislost a usiluje – zatím dosti marně – o mezinárodní uznání. Časopis Týden uveřejnil mapku, na které je území Moldavské podněsterské republiky s hlavním městem Tiraspolem vyznačeno dosti výrazně (nezřetelná čára mezi Podněstřím a Moldavskem je řeka Dněstr). Pro čtenářovu představu ji reprodukujeme. Zatím jinou mapkou tohoto odštěpeneckého území nedisponujeme. **(SV)**

Miliony Ukrajinců na práci v cizině

Z diskuse v Kyjevě

Na jednání ekonomické sekce 10. všeslovanského sjezdu, kterou vedl delegát **Krit** z Ukrajiny, uvedl jiný ukrajinský delegát **Vil Romaščenko**, **viceprezident Společnosti přátel Ukrajiny,** že nyní asi sedm milionů občanů této země pracuje v zahraničí. Po rozpadu SSSR se snížil počet osob působících v ekonomice Ukrajiny o 8 milionů.

„Je potřeba," řekl, „abychom všemi způsoby informovali veřejnost, že je zapotřebí zvrátit tento neblahý vývoj a prosadit o tom celonárodní diskusi."

Delegát **Sofer z Bulharska** mluvil o tom, že i ekonomické dovednosti jsou historickým dědictvím Slovanů. Informoval o ruských investicích do obnovy infrastruktury černomořského pobřeží Bulharska. O tom, že s pomocí obchodu je možné podpořit aktivity významné pro posílení slovanských národů.

Valentin Petrov z Polska řekl, že po převratu pracoval v ochranné službě pro americkou firmu a že už před 15 lety tam američtí zástupci mluvili o tom, jak se v budoucnosti sníží obyvatelstvo Polska a zemí bývalého SSSR (až na 1/3), a že budou moci využívat zdrojů z těchto zemí.

Jiný delegát **Dačan Alexandrovič** uvedl, že 30 let pracuje v ekonomice. Řekl, že účastníci slovanského hnutí nemají moc udělat akce národohospodářského významu, např. založit banku. Mj. prohlásil: Ale jak řekl Lenin, „idea ovládající masy se převrací v materiální sílu". Máme tedy podle delegáta mobilizovat masy. Většinou slovanského obyvatelstva je však nyní umně manipulováno vyloženě podle standardů psychologické války. Řekl, že na obranu proti tomu musíme v konkrétních otázkách vždy zkoumat, zda cíl (užitek pro lidi) je v souladu s podsouvanými prostředky (např. bezbřehým uplatněním trhu). Dodal, že EU prosazuje ve střední a západní Evropě jednotný ekonomický prostor všemi silami. Proč ale nemají právo na jednotný ekonomický prostor Slované? Vždyť pro každou zemi je ekonomicky výhodné připojovat se k nějakému ekonomickému uskupení jen tehdy, najde-li v něm doplňkový trh pro svou ekonomiku. Nyní se do slovanských zemí dovážejí méně kvalitní potraviny ze Západu a ekologicky čistší potraviny z nich proudí na Západ.

Delegát **Anatolij Capanov z Bulharska** řekl, že pracuje v podniku kooperujícím s firmou MAZ z Běloruska. Přitom za běloruské komponenty musí podle pravidel EU platit dvacetiprocentní clo. Řekl také, že musíme více kopírovat to dobré, co světový průmysl přináší.

Galina Grigorjevna z Bulharska pracuje v Dětském domě, mají tam i sekci výpočetní techniky. Dříve pracovala v elektroprůmyslu, v podniku, který se po převratu rozpadl. Ve své práci vidí, že děti se snaží podobat hrdinům z filmů a počítačových her. Soudí, že je potřeba prosadit zákon o ochraně genofondu národa a pracovat na záchraně slovanských národů. Mluvila o tom, jak je nesmyslné, že Bulharsko, které dříve bylo velkým vývozcem ovoce a zeleniny, je nyní dováží.

Delegát **Spivakov z Ruska**, vedoucí pracovník ze závodu Krasnyj metallist z ruského města Konotop, řekl, že dříve v podniku pracovalo 10 000 lidí. Nyní jich tam zbývá 800. Jejich město se 100 000 obyvateli následkem úpadku podniku velmi trpí. Již 4 roky se vedení snaží o obnovu podniku a tím i města. Současné vedení města nyní s tímto závodem konečně začalo spolupracovat.

Prof. Aranskij z ruského Leteckého institutu řekl, že se ve svém kolektivu snaží o to, aby vedoucí pracovníci pracovali ne po slovansku, ale agresivně. Slované jsou tolerantní – to je nemoc. Podle delegáta je třeba být přiměřeně agresivní. Jeho institut spolupracuje s běloruským automobilovým závodem. Dříve vyráběli ve velkých sériích specializovaná zařízení, nyní musí vyrábět mnohaprofilově, a je zapotřebí vyrábět také zařízení pro ekologii.

Další účastnice sekce **Naděžda z Ruska** mluvila o tom, že komplex někdejšího Mezinárodního dětského tábora v Artěku byl mezi prvními, který získali nestydatí byznysmeni. Řekla, že se spolupracovníky nyní prosazuje založení Mezinárodního dětského rekreačního a vzdělávacího centra pro slovanské země. Nemusí být na Ukrajině, mohlo by to být např. v Bulharsku nebo Rusku. V zájmu Slovanů je spojovat se a čelit cizím nepřátelským vlivům.

Pavel Rejf z ČR mluvil o tom, že zdůvodnění genocidy většiny lidstva nedostatkem přírodních a zvláště energetických zdrojů, jak to plánují superboháči v západních zemích, je lživé. Reálnou možností jak pokrýt rostoucí energetické potřeby lidstva je přechod energetiky na množivé jaderné reaktory s rychlými neutrony, které umožní využití dostatečných zásob uranu a thoria.

Delegát **Tyškevič z Ukrajiny** pracuje v Mezinárodním centru pro pomoc invalidům, založeném pro pomoc postiženým havárií jaderné elektrárny v Černobylu. Nabízel i žádal o spolupráci. Řekl, že musí překonávat ekonomické a psychologické potíže (špatné zvyky). Přitom Ukrajina je od přírody bohatá, má 37 % světové rozlohy černozemě.

Do této sekce se zapojilo dvacet delegátů, jedenáct z nich v diskusi vystoupilo. I to ukázalo, jak efektivní byla myšlenka sekcí.

Pavel Rejf

Neušlo nám

■ **První kosmonauti doletěli na Mars.** Zatím jenom jakoby v Koroljovu u Moskvy v rámci mezinárodního Experimentu Mars-500, v psychologickém testu několika dobrovolníků započatém loni v červnu na dobu 530 dní.

■ **Stavba širokorozchodné tratě přes Bratislavu** do Vídně by měla proběhnout v letech 2013-2015. V roce 2009 bylo podepsáno memorandum o vytvoření společného podniku s příslušnými drahami Slovenska, Rakouska a Ukrajiny. Projektová příprava má začít ve 4. čtvrtletí 2011 a potrvá asi devět měsíců. Kapacita přeprav by měla dosáhnout až 20 mil. tun zboží ročně.

■ **Rusko vybudovalo první plovoucí jadernou elektrárnu**. Významný francouzský týdeník L'Usine Nouvelle vydávaný už od roku 1891 ji zařadil do 30 nejdůležitějších technických novinek minulého roku. Projekt vypracovali domácí inženýři a všechna zařízení dodávají podniky ruského průmyslu. Bude využíván ve vzdálených regionech, kde není vhodné stavět rozvodné sítě a dovážet organická paliva. K výhodám patří schopnost fungovat jako efektivní odsolovací zařízení a producent sladké vody.

■ **20 milionů praktikujících muslimů žije prý v Rusku.** V Moskvě se k islámu hlásí asi 400 000 lidí. Spuštěn má být islámský televizní kanál, jehož pořady budou adresovány hlavně mládeži s cílem vychovávat ji v duchu tolerance vůči ostatním náboženským vyznáním.

■ **Vrt do sladkovodního jezera Vostok,** 3750 metrů pod antarktickým ledovcem, zastaví konec výzkumné sezony asi dvacet metrů před cílem. Pokračovat bude možno až v prosinci. Jde o největší jezero na světě nedotčené lidmi. Vědci se domnívají, že je uzavřené pod ledem už asi 35 milionů let. Voda v něm je stará asi milion let. Akce by mohla v budoucnu pomoci i při projekci kosmické sondy pro průzkum Jupiterova měsíce Europy.

■ **I Rusko má sedm divů.** V Rusku se o jeho sedmi divech také hlasovalo. Výsledkem je toto pořadí: Bajkal, údolí gejzírů na Kamčatce, socha Matky vlasti ve Volgogradu, palác Petrodvorec ve stejnojmenném městě u Petrohradu, katedrála Vasila Blaženého v Moskvě, bizarní kamenné věže v Republice Komi a nejvyšší ruská hora Elbrus.

■ **Bývalý ministr hospodářství Ukrajiny B. Danylyšin** se přihlásil k 3500 občanům různých zemí, kterým Česká republika udělila za léta 1990-2009 politický azyl. Podle ukrajinské tiskové agentury ho získalo 477 Rumunů, 380 Rusů, 318 Bělorusů, 208 Arménů, 160 Ukrajinců, 103 Kazachů, 53 Gruzínců, 39 Ázerbájdžánců, 21 Kyrgyzů. O politický azyl v České republice nikdy nepožádali občané USA, Británie, Itálie, Francie ani Německa.

■ **Výstavba jaderné elektrárny v Bělorusku** může být zahájena v září 2011 a bude profinancována ruskými úvěry, potvrdil šéf Rosatomu S. Kirijenko po setkání s běloruským vicepremiérem V. Semaškem. Rusko také spustilo dodávky ropy do běloruských rafinérií. Téměř měsíc trvající spor o ceny ropy skončil dohodou o novém výpočtu cen.

■ **Bytový projekt Czech Terraces v městě Almaty** získal první místo Svazu architektů Republiky Kazachstán v soutěži o nejlepší architektonické dílo v rozmezí let 2007-2010. Komfortní stavba vyroste v reprezentativní čtvrti a nabídne výhledy na město ležící pod ním i na kazašskou přírodu.

■ **Nové město na ruské mapě?** Čtenář A. Koval z Tveru si v listopadu na stránkách týdeníku Argumenty i fakty posteskl, že dvacet let neslyšel o výstavbě nového města v této zemi. Redakce mu odpověděla, že jako na zavolanou se 2. listopadu 2010 pokládal 120 km od velké sibiřské metropole Tomska základní kámen nového města pod názvem RUJAN. Má jít o obchodní centrum v této části Sibiře. Sibiřané plánují výstavbu toho základního, co dělá město městem, na deset let. Kdo se dožijete, zapamatujte si to – Rujan!

Tuto stránku, věnovanou informacím o životě východoslovanských národů, řídí a rediguje Karel Dostál.

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

Proč NATO bombardovalo Jugoslávii? Američané chtěli v Kosovu základnu!

Svědectví Momira Bulatoviče, někdejšího jugoslávského premiéra, odhaluje Albrightovou jako inspirátorku agrese NATO proti Jugoslávii.

Spojené státy bombardovaly Srbsko a Černou Horu proto, že chtěly v Kosovu postavit svou velkou vojenskou základnu na Balkáně – Bondsteel. Prohlásil to nedávno **Momir Bulatovič**, první prezident Černé Hory a někdejší jugoslávský premiér, v rozhovoru se **Sinišou Mihajlovičem**, který byl odvysílán loni 12. října v bosenskosrbské televizi. Za touto velkou mezinárodní intrikou stála podle něj především Albrightová.

Rozhovor s Bulatovičem přeložil do češtiny **Michail Stavrev**, redakce SV jeho text získala od neznámého sympatizanta. Bulatovič patřil do poslední šestice prezidentů jugoslávských svazových republik (spolu s ním i Alija Izetbegovič z Bosny, Kiro Gligorov z Makedonie, Milan Kučan ze Slovinska, Slobodan Miloševič ze Srbska a Franjo Tudjman z Chorvatska, dnes z nich žije pouze právě Bulatovič).

Momir Bulatovič, první prezident Černé Hory, na žel nekvalitním snímku

Nabídli jsme Bondsteel za dolar

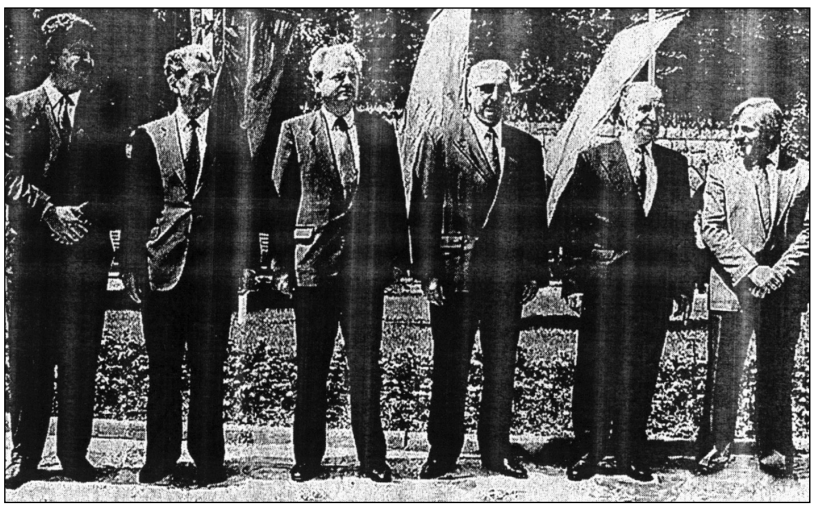
Nejvýznamnější část tohoto unikátního svědectví se právě týká amerických plánů získat v Kosovu prostor pro vojenskou základnu. Bulatovič prohlásil:

„Prosili jsme tenkrát, ať nás nebombardují kvůli Kosovu. Věděli jsme, že tam chtějí postavit vojenskou základnu. Nejužší vedení Jugoslávie – Milutinovič, Miloševič a já – jsme Madeleine Albrightové řekli: ‚Tak si tam tu základnu postavte, ale dejte nám jeden dolar nájmu, formálně přiznejte naši suverenitu.‘ Ona se nám vysmála, že kdyby se USA měly na něco ptát vlády Jugoslávie, musely by se pak ptát každé vlády, třeba v Iráku, v Afghánistánu, Sýrii, Libyi a nevím kde ještě. (...) O všem bylo rozhodnuto předem, a to už v roce 1995 (za prezidenta Clintona – pozn. SV). A o rok později mi to řekli ve Washingtonu přímo: ‚Ano, právě tady chceme mít vojenskou základnu.‘ **Základna Bondsteel se nebudovala proto, že měl někdo rád nebo nerad Albánce, ale protože tam někdo chtěl mít největší vojenskou základnu mimo USA.“**

Podle amerického scénáře

Bulatovič většinu rozhovoru věnoval příčinám rozpadu Jugoslávie, která byla podle něho rozbita „a dnes si už můžeme otevřeně říci, že kvůli snahám zvenku, v zájmu nečistých mocenských intrik“. Kvůli tomu „byla rozpoutána strašná válka“.

Rozbití jugoslávské federace měly ovšem podle Bulatoviče na svědomí i lokální zájmy některých republik. Podle něho „nakonec zvítězilo sobectví Slovinců“, i Chorvati dělali natruc totéž, i „za cenu rozpoutání konfliktu“. „Slovinci chtěli z federace odejít hned a za každou cenu. ...Vše běželo podle amerického scénáře.“

Zřejmě poslední snímek všech šesti představitelů jugoslávských republik před rozpadem této země (snímek je ze Sarajeva z roku 1991, Bulatovič první zleva).

V jedné odpovědi Bulatovič vzpomíná i problém Srebrenice: **„Kauza Srebrenice je vylhaná. Během celé konference v Daytonu totiž o Srebrenici nepadlo ani slovo**, i když Izetbegovič dokumentoval vše, mrtvé civilisty i vojáky. Kdyby došlo k takové genocidě, zřejmě by Republika srbská ani nevznikla. Události v Srebrenici vykonstruovala média až potom. Byla to kompenzace právě za Dayton, kde se podařilo zajistit existenci srbského etnika v Bosně.

Často nám lhali do očí

Pokud se ale ptáte na jednání jako taková, velmi zřídka byla přímá, řekl Bulatovič. Nepustili nás k sobě. Zprostředkovatelé, jako třeba Richard Holbroock, nám o postojích druhých stran často lhali do očí. Jakmile jsme se ale s Muslimy a Chorvaty mohli neformálně setkat, vše se vyjasnilo. Američané byli překvapeni. Představovali si nás jako násilníky a primitivy, ale řada z nás znala anglický jazyk i literaturu lépe než oni.

Mezi Miloševiče a ostatní vráželi klín

Autor rozhovoru se zeptal i na vztahy mezi Miloševičem, tehdy představitelem Srbska, a ostatními prezidenty. Bulatovič řekl:

„Ve Spojených státech mi dost zřetelně dali najevo, že pokud se od Miloševiče odkloním, získám si jejich sympatie. Moje pozice coby regionálního lídra prý poroste s tím, jak se od něj budu vzdalovat. Řekl jsem jim, že pokud mají dobré vztahy s USA znamenat zhoršení vztahů se Srbskem, je to cena, kterou zaplatit nemohu. Srbsko jako „matka“ má právo určovat řešení, ale vy si můžete vybrat, jestli s ním budete souhlasit nebo ne. A já nikdy nechtěl jít cestou bratrovraždy, zrady a přitom si hrát na domýšlivce. Ať si myslíme, co chceme, **Miloševič zůstává lídrem našich bytostných zájmů**.“

Čím se Klaus liší

Přečetli jsme pro vás

Na srbském serveru Drevi Srbske vyšel v srbštině rozhovor s českou poslankyní Kateřinou Konečnou. Citujeme z něj:

Před časem jste se v českém parlamentu objevila v tričku s nápisem „Kosovo je Srbsko“. Co vás k takovému kroku vedlo?

Jsem hrdá na to, že jsem už v lednu 2008 v naší Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky navrhla rezoluci o územní celistvosti Republiky Srbsko. Již v tomto návrhu, právě tak jako ve svém pozdějším vystoupení v Radě Evropy, jsem varovala, že odtržení Kosova je v rozporu s mezinárodním právem, je výsadkem násilí, nebezpečný precedens a v neposlední řadě důsledek absurdní politiky dvojího metru. Dodnes nechápu, jak může někdo vážně podporovat odtržení Kosova a kázat o územní celistvosti Gruzie.

Srbská veřejnost již zná názory lidí jako Jiří Dienstbier, Rajko Doleček, Václav Dvořák, Jaroslav Foldyna. Jaký je postoj české veřejnosti k uznání nezávislosti Kosova?

Vláda České republiky v rozporu se stanoviskem Poslanecké sněmovny uznala separatistickou kosovskou vládu v květnu 2008. Podle výzkumu veřejného mínění z července téhož roku tento postup vlády schvalovalo 30 % občanů, 31 % bylo proti. Ostatní dotazovaní neměli názor. Toto rozpačité stanovisko české veřejnosti je dáno embargem tohoto tématu v hlavní části sdělovacích prostředků, zvláště pak veřejnoprávní televize. Tento nedemokratický přístup hlavního proudu masových sdělovacích prostředků je bohužel patrný od bombardování Jugoslávie letadly NATO v roce 1999.

Zdá se, že na rozdíl od svého předchůdce Václava Havla současný prezident Václav Klaus k Srbsku zaujímá vstřícnější postoj. Protivil se bombardování Jugoslávie r. 1999 i rozhodnutí vlády uznat kosovskou nezávislost.

Václav Klaus z celé české politické elity zaujímá nejprincipiálněji stanoviska k zahraničněpolitickým otázkám, i když se s ním neshoduji v řadě témat vnitropolitických, s úctou hledím na jeho zásadovost, ale i odvahu, s níž neváhal veřejně vystoupit na obranu mezinárodního práva, například pokud se jedná o zmíněném bombardování či kosovský separatismus. Myslím, že tato principiálnost Václava Klause je dána tím, že ví, co jsou to české národní zájmy a že je prost nejrůznějších předsudků a fobií, kterých je jinak naše politika plná. Tím se též výrazně liší od Václava Havla.

Od ministra zahraničí Karla Schwarzenberga jste požadovala, aby zahájil vyšetřování o pohřešovaných kosovských Srbech. Vyšel vám vstříc?

Právě ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg by mohl sloužit jako symbol směsice zápecnictví a upřednostňování cizích skupinových zájmů před národními zájmy. Obracela jsem se na něho v době českého předsednictví Evropské unie. Odpověděl mi formálním dopisem – a neudělal nic. Lidská práva jej zajímají jen tam, kde se dá něco restituovat či privatizovat.

Účastnila jste se veřejného čtení jmen 562 pohřešovaných Srbů. Jakou měla tato iniciativa odezvu?

Iniciativa, s kterou původně přišlo sdružení Res Publica a nad nímž jsem jako místopředsedkyně zahraničního výboru Poslanecké sněmovny převzala záštitu, byla v první fázi úspěšná – v Jazzové sekci, kde se čtení konalo, se sešlo více lidí, než se vešlo do výstavní síně. Ovšem i pokud jde o tuto akci, hlavní sdělovací prostředky ji ignorovaly.

ČR na straně Makedonie

Ďorď Ivanov, prezident Makedonie, nejmenšího slovanského státu, přijel 8. února poprvé do Prahy, aby oplatil Václavu Klausovi jeho nedávnou návštěvu Skopje. Český prezident vyjádřil plnou podporu ČR ve známých makedonských požadavcích, když opakoval svou dřívější výhradu vůči Evropské unii, která by podle něho neměla pasivně přihlížet sporu o oficiální název Makedonie. Jeho výhrady se týkají i Řecka: nelíbí se mu, že Řecko právě kvůli sporům o název blokuje začlenění Makedonie do EU a NATO.

Připomeňme, že Řecko vztahuje název Makedonie výhradně na část své severní oblasti téhož jména, proto Skopje může používat název Bývalá jugoslávská republika Makedonie s anglickou zkratkou FYROM a pod tímto názvem je zaregistrovaná i v OSN.

(SV)

(Snímek Romana Vondrouše z ČTK – přetisk z novin)

Kam se chodí učit naši politici?

Pokud budeme hledat odpověď na tuto zapeklitou otázku, není nutné chodit daleko. Za vzor může posloužit „nejzasloužilejší“ Češka v barvách USA. Ano, kdo ještě nepochopil, jedná se o Madeleine Albrightovou. Velmi názorně upozornila, jak lze spojit aktivní podíl na rozbíjení bývalé Jugoslávie s příjemným profitem. Tato bývalá ministryně zahraničních věcí Spojených států si prodejem svého podílu v kosovském mobilním operátoru Ipko přišla na slušné peníze v řádu milionů eur. Podle bělehradského deníku Večernje novosti získala částku ve výši 20 milionů eur (asi 486 milionů korun) díky svým finančním i politickým tahům, stejně jako horlivou angažovaností na straně kosovských Albánců, připomíná srbský deník. Její společnost pojmenovaná Albright Group držela v mobilním operátoru Ipko podíl.

Novosti upozorňují, že slovinská společnost Telekom při nákupu kosovského operátora před několika lety dala až o 20 milionů eur víc, než činila později zjištěná skutečná hodnota. Částka za prodej podle ohodnocení dělala totiž 71 milionů eur, nicméně podle pozdějších analýz činila skutečná hodnota pouze 50 milionů eur.

Současné vedení slovinského Telekomu bude pravděpodobně požadovat nové posouzení celé záležitosti nebo audit právě kvůli značným rozdílům v jednotlivých částkách. Bez komentáře. **(Sh)**

Neušlo nám

■ Proč Marty couvá?

V bruselských diplomatických kruzích se mluví o tom, že Dick Marty byl vystaven velkému tlaku ze strany USA. Před zasedáním Parlamentního shromáždění Rady Evropy, které se mělo vyjádřit ke zprávě Švýcara Dicka Martyho, jenž obvinil členy nejvyššího kosovského vedení, mezi nimi i premiéra Hashima Thaciho, z obchodu s orgány kosovských Srbů, vražd a únosů, již situace pro Thaciho a jeho spolubojovníky z UCK nevypadá tak dramaticky. Marty, kterého Thaci označil za rasistu a proti němuž ohlásil podání žaloby pouhých několik dnů před projednáním své zprávy, tvrdí, že byl špatně vykládán.

■ Propuštění hlavního svědka

Ministr pro Kosovo a Metohiji Goran Bogdanovič prohlásil, že rozhodnutí tureckého soudu, kterým byl lékař Jusuf Sonmez, obviněný z ilegálního obchodování a transplantací lidských orgánů v Kosovu, propuštěn na svobodu až do případného soudu, je špatná zpráva pro všechny, kteří bojují proti zločinu. Uvádějí to bělehradská média.

■ Dala zničit předměty doličné?

Carla del Ponteová, která jako první upozornila na obchod s lidskými orgány na území dnešního Kosova, dala již v roce 2005 pokyn k zničení předmětů získaných při vyšetřování těchto údajných obchodů. Například injekčních stříkaček, lékovek a prázdných lékařských nádob. (Podle bělehradského deníku Blick s odvoláním na F. Swinnena, poradce hlavního žalobce Serga Brammertze).

■ Srbští policisté ve stávce

Třináct tisíc srbských policistů z nezávislého syndikátu vstoupilo začátkem února do stávky, kterou si chtějí vymoci zvýšení platů a zlepšení pracovních podmínek.

Další odborový svaz Syndikát srbské policie uvedl, že se k hnutí nezávislého syndikátu nepřipojí.

Sociální ovzduší v Srbsku se neustále zhoršuje. Stávky oznámily i další odborové svazy. Velká většina učitelů základních a středních škol v Srbsku zahájila rovněž stávku.

■ Kosovo je Srbsko

Mladá členka Sociálně demokratické strany z Trogiru (Chorvatsko) byla odvolána z funkce tajemnice volebního výboru SDP a hrozí jí i vyloučení ze strany kvůli vyslovení svého osobního názoru, že vyhlášení nezávislosti Kosova a Metohije je chyba a „Kosovo bylo odjakživa srbské“.

O Albáncích napsala, že jsou i v Trogiru, „provozují tu zlatnictví, pekárny a cukrárny, podvádějí, lžou, pašují, prodávají drogy, střílejí, vyřizují si své účty po svém.... oni jsou všechno jen ne poctiví, pracovití a slušní“.

■ Na schengenský prostor si počkají

Bulhaři i Rumuni budou muset počkat s přijetím do tzv. schengenského prostoru, v jehož rámci nejsou mezi členskými státy uplatňovány hraniční kontroly. Podle prohlášení francouzského státního tajemníka pro evropské záležitost může tento proces trvat i několik let. Rozdílné stanovisko má Maďarsko jako předsedající EU, které nevyloučilo realizaci přijetí již v červnu letošního roku.

■ Pozdě, ale přece...

Žádný z nacistických pohrobků si nesmí být jist beztrestností. Před maďarským soudem stane 97letý Sándor Képíró, opakovaně obviněný z vraždy čtyř srbských civilistů v Novém Sadu. V minulosti byl již dvakrát odsouzen, ale trest nenastoupil a vinu popírá.

■ Chorvatsko kousek od EU

V letošním roce očekává Chorvatsko ukončení vstupních pohovorů do EU s cílem vstoupit a stát se členem EU jako druhý stát bývalé Jugoslávie (jako první vstoupilo již v roce 2004 Slovinsko, kde rovněž platí euro). V Záhřebu to oznámil maďarský premiér Orbán, jehož země nyní EU předsedá, s upozorněním, že období do dubna bude pro Chorvatsko rozhodující. Dosavadní vstupní hovory byly blokovány hraničním sporem mezi Chorvatskem a Slovinskem, který byl v loňském roce urovnán.

Tuto stránku, která je věnována zpravidla problematice jižních slovanských národů, řídí a rediguje Stanislav Hrzina.

Neušlo nám

■ Německo vrátilo relikvijní kříž

Srbsko obdrželo z Německa ukořistěný umělecký předmět. Paderbonský arcibiskup Hans-Josef Becker nedávno předal v Berlíně hodnotný srbský relikvijní kříž velvyslanci Srbska. Pozlacený stojící kříž s náboženskou výzdobou byl koncem druhé světové války vystaven v diecézním muzeu v Paderbornu. Kříž pochází z více než 800 let starého kláštera Žica jižně od Bělehradu. Neznámý německý voják jej po skončení druhé světové války přinesl do Paderbornu.

■ Rilke miloval Prahu

Dne 4. prosince uplynulo 135 let od narození Reinera Marii Rilkeho (1875), rakouského básníka. V Praze narozený Rilke je považován za nejvýznamnějšího pozdního měšťanského básníka a lyrika 20. století. Cestoval po Africe a Španělsku. Po rozpadu habsburské říše stál básník před rozhodnutím vybrat si nové státní občanství. Zvolil si československé. opětovně cestoval po střední Evropě, pobyl v Benátkách, Paříži. Pak se jeho novou vlastí stalo Švýcarsko, kde pobýval v posledních letech svého života a 29. 12. 1926 v Montreux (Wallis) zemřel na následky leukémie. Rád se vracíval do svého rodného města, naposledy v r. 1911. Při cestách mimo Prahu se často zastavil na zámku Vrtochovy Janovice. Tam žijící ovdovělá baronka Sidonie Nádherná se stala jeho nebližší přítelkyní. Společnosti Rilkeho v Praze i v Saas-Fee (Švýcarsko) pečují o jeho památku. Připomeňme, že 4. prosince 2010 byla na rodném domě R. M. Rilkeho v pražské Jindřišské ulici odhalena pamětní deska.

■ Komu patří Karel IV.?

Když v Bavorsku byl dostavěn poslední úsek dálnice z Prahy přes Norimberk a Štrasburk do Paříže, byl pojmenován Via Carolina podle císaře Karla IV. Karel IV. byl vychován na pařížském dvoře, ale jeho úřední záležitosti bývaly vyřizovány nejen německy a francouzsky, ale též česky, italsky a latinsky. Kurfiřtové Svaté říše římské, nadnárodního útvaru, měli své syny učit všechny tyto jazyky.

Nyní v některých německých a českých médiích vznikl spor, zda veliký panovník z rodu Lucemburků s přemyslovskou matkou se má počítat k německému nebo českému národu. Takové diskuse rozdělovaly Evropany v 19. století a v první polovině 20. století: byl Karel Veliký Němec, nebo Francouz? Karel V. Nizozemec, nebo Španěl? Patřili k velké evropské rodině křesťanských vládců, které říše a náboženství navzájem spojovaly, dlouho předtím, než národnost v současném smyslu byla zavedena. Češi v tom však mají dávno jasno: KAREL IV. BYL ČECH! VŽDY BYL TAKÉ EVROPAN!

■ Husinec i v Polsku

Polská obec Gusiniec patří k četným malým obcím v Dolním Slezsku. Zvláštností je, že v 18. století se zde usadily stovky pronásledovaných českých protestantských utečenců. Osud potomků těchto českých exulantů studoval po druhé světové válce Daniel Franzkowski (27) ve své závěrečné práci na Technické univerzitě v Saské Kamenici (Chemnitz). Babička Franzkowského pochází z českého Husince. Potomkové exulantů byli považováni za „zcela germanizované“ a teprve po r. 1945 si vzpomínali na české kořeny. Někteří z nich se mezi roky 1945 a 1950 vrátili do Československa. Jiná skupina přesídlila po r. 1958 do Německa. Aktivními členy české reformované církve jsou většinou starší ženy. Jiné se po provdání staly katoličkami. Obec Gusiniec dnes patří k městu Střelín (Strzelin).

■ Praga se renovuje

Známá restaurace na Arbatu v Moskvě Praga je dočasně zavřena. Bude se renovovat. Restaurace Praga je velice známá, byla zde premiéra Čechovových Tří sester. Také ji proslavilo to, že zde bylo vynalezeno slavné „ptačí mléko“. V moskevské Praze se cítil dobře Lev Tolstoj, Majakovskij ji opěvoval pro dobré jídlo. Po Říjnové revoluci byla zestátněna. Po Stalinově smrti byla opět zpřístupněna širší veřejnosti a jako dříve bylo zde možno objednat čokoládový dort Praha a vždy oblíbené „ptačí mléko“. Po rozpadu Sovětského svazu získal restauraci podnikatel Ismajlov.

Autorem sloupku
Jaroslav Liška

KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA

„Toto jsou otcové naši“

Jedinečný projev úcty k soluňským bratřím Cyrilu a Metodějovi je přirozenou součástí života v obci Lužice nedaleko Mikulčic. Proto jejich postavy zdobí i nejnovější reprezentativní publikaci Lužic vydanou u příležitosti 760. výročí první písemné památky o Lužicích.

Poslání knihy věnované soutěži Vesnice roku 2009 vyjádřila za kolektiv autorů místostarostka **Mgr. Jana Ambrožová** takto: „Naším přáním je, aby se tato kniha stala inspirací k vašim vlastním vzpomínkám, průvodcem známými i neznámými místy a milým dárkem všem obyvatelům, rodákům či návštěvníkům.“

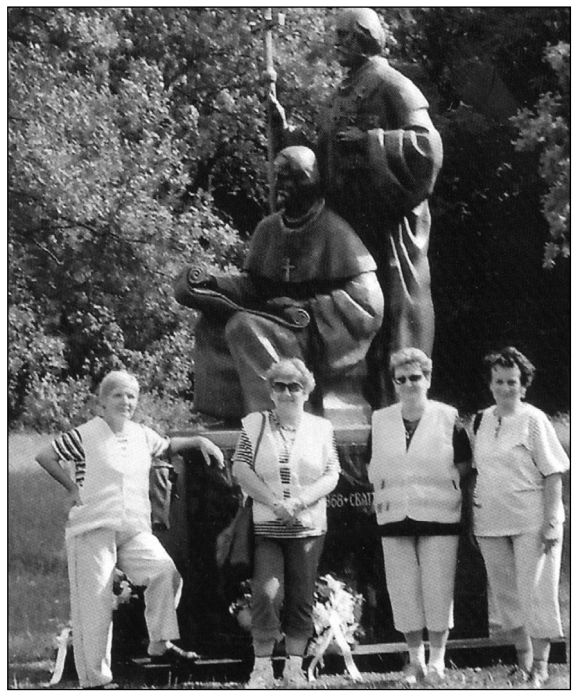
Díky organizačním schopnostem paní místostarostky a jejímu zaujetí pro důstojné pietní akce jsem se stala vděčnou návštěvnicí i já. Tato pietní akce se koná vždy 3. dubna – k datu osvobození obce Rudou armádou.

Mohu potvrdit, že kniha je stejně krásná jako obec a její činorodí obyvatelé. Kniha inspiruje k návštěvě i k návratu k „otcům našim“. Nechybí v ní totiž nápis **„Toto jsou otcové naši, kteří přinesli světlo víry – 863 – Slovanstvu“.**

Nápis je na snímku skvělé fresky slovanských věrozvěstů umístěné nad oltářem renovovaného kostela sv. Cyrila a Metoděje. V knize je fotodokument vnitřku kostela z novoročního koncertu 2010.

Jen pár kroků je z Lužice do Mikulčic, kde bylo v roce 2009 odhaleno sousoší sv. Cyrila a Metoděje za převeliké slávy mnoha lidí ze širokého okolí. V knize je o tom doklad i o absolvování cyklotrasy k „otcům našim“ v impozantním slovanském areálu... čtyřmi seniorkami.

Jana Vacková

Mikulčice. Sousoší sv. Cyrila a Metoděje a čtyři cyklistky, jak je vyfotografoval neznámý autor pro zmíněnou reprezentativní publikaci obce Lužice.

Femina v Senátu

Výtvarná skupina Femina vedená malířkou a medailérkou **Marií Zábranskou** je ukázkou více než patnáctiletého sdružování ve prospěch pozitivního společenského poslání – pořádání výstav a besed o výtvarném umění, o „zrcadle, nastaveném světu“. Významnou byla finanční, kulturní i morální pomoc Feminy například obětem povodní r. 1997 zacílená na těžce postiženou moravskou obec Bochoř. Jako uznání za pomoc byla Výtvarné skupině Femina umožněna reprezentativní výstava v prostorách Senátu České republiky (1999). V roce 2004 byla Femina k 10. výročí svého vzniku vyznamenána prestižní Cenou Rudolfa II., udělenou jí Masarykovou akademií umění (na návrh tehdejší členky MAU J. Vackové). Osobité umění výtvarnic různých oborů, různého věku a různé reflexe jevů a dějů v proměnách dob bude představeno ve **výstavní síni Senátu České republiky** podruhé od **3. března** 2011, denně od 10-16 hodin).

Femina v paláci...

K významnému **životnímu jubileu Marie Zábranské**, spoluzakladatelky Feminy, organizačně a konzultačně činné i v jiných výtvarných skupinách včetně spolupráce s kulturní rubrikou Slovanské vzájemnosti, je připravena veřejně přístupná průřezová **výstava** jejím dílem v Clam-Gallasově paláci**,** v Husově ulici 20 v Praze 1 **od 24. března do 21. dubna 2011.**

(vac)

Setkávání se slovanskou poezií – Polsko

Tadeusz Różewicz (1921 v Radomsku), polský básník, prozaik, dramatik, autor filmových scénářů (spolu s bratrem). Jeden z představitelů „poezie po Osvětimi“, silné básnické generace „korunních svědků“ 20. století.

Překládán do více než 40 jazyků. Nositel polských a zahraničních cen. Několikrát v ČSR. Česky zejména péčí překladatelky Vlasty Dvořáčkové: Uprostřed života (1958), Jak světlo pavučinou (1995), Apokalypsa a... (2004), dramata (vše ve Slovanské knihovně NK ČR). Verše z ukázky vytesány polsky, finsky, anglicky do žulového monolitu Pomníku básně v Helsinkách.

Vyprávění o starých ženách

Mám rád staré ženy
ošklivé ženy
zlé ženy

jsou solí země

neošklivi si
lidské odpadky

znají rubovou stranu
medaile
lásky
víry

přicházejí i odcházejí
diktátoři šaškují
mají ruce zmazané
krví lidských bytostí

staré ženy vstávají za svítání
kupují maso chleba ovoce
uklízejí vaří
postávají na ulici se založeným
rukama mlčí

staré ženy
jsou nesmrtelné

Hamlet se zmítá v síti
Faust hraje roli ničemnou i směšnou
Raskolnikov zabíjí sekyrou
staré ženy jsou
nezničitelné
shovívavě se usmívají

umírá bůh
staré ženy vstanou jak každodenně
za svítání kupují chleba víno rybu
umírá civilizace
staré ženy vstávají za svítání
otvírají okna
odnášejí špínu a nečistotu

umírá člověk
staré ženy
umývají mrtvé tělo
sázejí květiny
na hrobech

mám rád staré ženy
ošklivé ženy
zlé ženy

věří ve věčný život
jsou solí země
kůrou stromů
jsou pokornýma očima zvířat

zbabělost i hrdinství
velikost i malost
vidí v patřičných rozměrech
přibližných s požadavky
všedního dne

jejich synové objevují Ameriku
Padají u Thermopyl
umírají na křížích
dobývají vesmír

staré ženy vstávají za svítání
jdou do města kupují mléko chleba
maso koření sypou do polívky
otvírají okna

Jen hlupáci se smějí
starým ženám
ošklivým ženám,
zlým ženám,

protože to jsou krásné ženy
hodné ženy
staré ženy
jsou vejcem
jsou tajemstvím bez tajemství
jsou koulí která se kutálí

staré ženy
jsou mumiemi
posvátných koček

jsou malými
svraštělými
vysychajícími
prameny plody
anebo tučnými
kulaťoučkými buddhy

když umírají
vytéká jim z oka
slza
a spojuje se
na rtech s úsměvem
mladičké dívky
(1963)

Přeložila **Vlasta Dvořáčková**
(in Jak světlo pavučinou, Melantrich, 1995)
(Vac)

Devátý květen Jiřiny Švorcové

Jak jste prožívala po válce první dny svobody?

Kdo prožil v Praze 9. květen 1945, nemůže jej ze své paměti nikdy vymazat. Už brzy ráno přiběhl někdo se zprávou, že Rudá armáda se blíží ku Praze, kterou pak během dne doslova zaplavila. Rozběhli jme se pozdravit vojáky na Václavské náměstí. Křižovatku U Bulhara, která tehdy vypadala podstatně jinak než dnes, držel v šachu fašista, usazený s kulometem ve věžičce rohového domu. Vtiskli jsme se do nějakého výklenku a čekali, co bude. Popravdě řečeno, nebylo kam se hnout, kam utéct. Nevím, jaké radary v tu chvíli zafungovaly, ale najednou se objevil sovětský tank, zaujal palebnou pozici a ustřelil věžičku i s tím zášKodníkem. Dům tam stojí dodnes a pro mne je stále částí velkolepého obrazu toho dne. Dne, plného slunce, radosti, dojetí, slz i vděčnosti. Na Václaváku se tančilo, zpívalo, jásalo, zatímco vojáci, zaprášení, špinaví, k smrti vyčerpaní, usínali únavou.

Večer se skupiny sovětských vojáků utábořily v Riegerových sadech a půl Žižkova si přišlo s nimi pobesedovat. Vojáci se objevili i u nás v hospodě a jeden hrál na klavír. Návrat z dálky domů, z války do míru! Dívala jsem se na jeho ruce – hrubé, upracované -, jak se dotýkaly kláves a hudby s takovým ostychem a něhou, až se tajil dech. Tenkrát jsem si vůbec neuměla představit, čím prošli tihle lidé, co všechno museli snést a vydržet, nejen oni, ale i jejich rodiny, které zůstaly doma... Poznávání přicházelo postupně, ale můj vztah k sovětským lidem byl předznamenán jednou provždy.

(Z knihy Jiřina Švorcová osobně, nakl. XYZ 2010, s. 53)

Komenský hovoří k dnešku

Na mezinárodní konferenci Comenius 92 (Praha, 23.-27. března 1992) zazněl nabádavý a prozíravý apel na skromnost v souvislosti s tehdejší již dvacetiletou kompjuterizací škol.

Bylo konstatováno, že při zavádění nákladné technologie do škol v Evropě a Severní Americe se stále více a nebezpečně zvyšuje rozdíl v úrovni zemí a že nutné využívání počítačů by nemělo prohloubit propast mezi zeměmi. Hlavně by nemělo zatlačit do pozadí UČITELE, KNIHU a nejdůležitější zařízení – TABULI. A čím vlastně oponovat vůči soudobému vysedávání žáků a studentů u počítačů? Nestačí snad aktualizovat odkaz J. A. Komenského (28. 3. 1592 – 15. 11. 1670), velkého Moravana a Evropana v jeho Nejnovější metodě...? SV nabízí několik námětů z III. svazku Vybraných spisů J. A. K. (SPN Praha 1964):

„Pouhým mlčením nikdy nedosáhneš, aby žák dával pozor, a o mnoho ještě méně, aby prospíval... Ba čím více ho budeš nutit k takové němé pozornosti, tím více ho otupíš... Avšak dáš-li mu něco dělat, brzy ho povzbudíš, brzy upoutáš jeho mysl, aby se upjala na svůj předmět.“ (s. 159)

●●●

„...klíčem ke každé přičinlivosti vůbec bude pro žáka, aby vlastní činnost byla vždycky nejen povolována, ale nařizována.“ (s. 219)

●●●

„V celém běhu studií má tedy být všecko tak uspořádáno, aby byli studenti vedeni ke zkoumání vlastním smyslovým vnímáním a rozumovou činností.“ (s. 219)

●●●

„Vjem vtisknutý vzrušené mysli utkvívá hlouběji.“ (s. 189)

●●●

Lidská přirozenost se raduje z praktické stránky věci... a proto jí těžko můžeme bránit v pohybu a v činnostech a takřka ji svazovat... Proto se děti těžko mohou jen dívat, co dělá jiný, chtějí to dělat také samy.“ (Kap. X, odst. 143)

●●●

„Poněvadž pravá didaktika ukládá žáku práci, učiteli pak řízení, nechť se při této metodě neděje nic jinak, než aby žáci vždy konali všechno sami, učitelé pak aby jejich práci řídili.“ (Kap. X, odst. 143)

(vac)

Ze stránek slovenského časopisu Korene

Stránku kultury řídí, rukopisy připravila a redigovala Jana Vacková.

HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE

„Konference ztracených příležitostí“

Jan Masaryk o málo známé epizodě našich poválečných dějin

Před více než šedesáti lety se mělo na konferenci ministrů zahraničních věcí jednat i o tehdy aktuálních požadavcích na úpravu evropských hranic, včetně československých. Jak to dopadlo, popisuje v příspěvku pro Slovanskou vzájemnost Čeněk M. Kadlec, dlouholetý vysoký představitel čs. hraničních komisí. Pamětníkův komentář je exkluzivní pohled na jednu málo známou epizodu čs. poválečných dějin.

Nacistické propagandě se podařilo rozšířit pověst o české vině na událostech v roce 1938. Jen se lstí a násilím se podařilo nasměrovat vývoj k rozdělení ČSR a po nacistickém vpádu v roce 1939 i zániku Československa. Berlínská čára stanovená mnichovským diktátem znamenala naše podstatné okleštění; Německu tím bylo odstoupeno státní území o rozloze 28 680 km^2 .

Historický dluh Weizsäckera ml.

Diktát zasáhl také hraniční archivní fond; berlínskému Reichsamt für Landesaufnahme jsme museli archivní materiál o státních hranicích postoupit do zařízení Reichsministerium des Innern v Berlíně se sídlem: Abt. VI, Unter den Linden 72.

K námitkám čs. strany ve věci odcizení hraničních dokumentů Hitlerův státní tajemník Ernst Weizsäcker (otec prezidenta SRN Richarda Weizsäckera z let 1984-1994) v lednu 1939 prohlásil, že **„...české hraniční dílo již splnilo svoji úlohu, a nebude již nikdy české straně k potřebě“.** Československé straně nemělo být nikdy vráceno.

Po válce, po vytvoření NDR, byl tento spisový materiál žel převezen do Mnichova. O jeho vrácení se nepokusil poté ani syn Richard Weizsäcker – prezident SRN.

Československí občané se s nacistickou okupací nemohli smířit. To se promítalo i do obsahu depeší našeho odboje. Například už v depeši Petičního výboru Věrni zůstaneme, odeslané 28. prosince 1939 do Londýna, se poukazovalo na nutné korektury hranic.

O korekci hranic už v exilu

Všechny požadavky odboje na korekce hranic soustřeďovala londýnská vláda a po návratu domů k tomu vytvořila územní meziministerskou komisi. **Cílem bylo vytvořit takové hranice, které by z vojenského, hospodářského i dopravního hlediska omezily případný nový nástup agresora.**

Problém korekce hranic se diskutoval za celonárodní účasti. Šlo také o přípravu mírové konference v osvobozeném státě. Rozhodnutím postupimské konference byla zřízena Rada ministrů zahraničních věcí zemí, jejímž úkolem bylo provádět přípravu mírového uspořádání. K tomu se uskutečnila zasedání Rady: v Londýně v září a říjnu 1945, v Paříži duben – květen a červen – červenec 1946, v New Yorku listopad – prosinec 1946. Úkolem bylo projednat otázky týkající se Německa a přípravy mírových smluv s Itálií, Rumunskem, Bulharskem, Maďarskem a Finskem. Na dalších zasedáních v Moskvě, Londýně a Paříži v letech 1947 a 1949 byla projednána německá otázka a návrh státní smlouvy s Rakouskem. Jarní zasedání Rady 1946 bylo přerušeno v červenci vzhledem ke svolání mírové konference do Paříže (29. července), která skončila 15. října 1946.

Pro mírovou konferenci v Paříži předal ministr zahraničí Jan Masaryk nótou z 24. dubna 1946 velvyslancům čtyř velmocí první variantu memoranda s mapovou přílohou návrhů územních korekcí vůči Německu. Na podzim roku 1946 byla dokončena druhá varianta memoranda.

Oficiální požadavky

V úvodu tohoto dokumentu se uvádělo. „Československá vláda žádá korektury svých hranic s Německem. Na západ od Zhořelecké Nisy jsou tyto korektury rozděleny podle připojených map na deset úseků skládajících se z třiceti osmi částí, které zahrnují území...“.

Následovalo zdůvodnění jednotlivých korekcí, přitom se předpokládalo posunout hranice s Německem na nejširších místech zhruba do hloubky deseti mil.

Text upraveného memoranda byl po projednání a schůzích vlád (3. a 10. ledna 1947) předán 20. ledna 1947 v Londýně zástupcům Rady zahraničních ministrů čtyř velmocí.

Požadavky se vztahovaly k těmto úsekům (zkráceně): žitavskému; sebnickému; altenberskému; Hory sv. Kateřiny; Hory sv. Šebestiána; vejprtskému; markneukirchenskému; steinskému; českoleskému; šumavskému – kde se předpokládala úprava hranic v blízkosti železniční stanice v Železné Rudě, navrácení hranic na staré české území až za Javor, neboli Mons Hadavit-Hodovit. O české náležitosti svědčí i vyhotovené mapy: hranice přes Javor je vedena v mapě hejtmana z Brodu n. Lesy Zikmunda ze Seilboltdorfu z r. 1514, dále v podrobné Müllerově mapě zemského království z r. 1720. Ke změně v český neprospěch došlo až za Marie Terezie v r. 1764.

Nárok na Kladsko odmítnut

Požadavky na korekce hranic se také připravovaly pro úsek bývalých československo-německých hranic, které podle rozhodnutí postupimské konference spravovalo **Polsko**. Úpravy hranic byly připraveny pro šest úseků s jedenácti požadavky zahrnujícími Žitavsko-Frýdlantsko; Jizerské hory a Krkonoše; Waldenburg; Javorník; Hlubčicko a Ratibořsko (po Odru). Nejvýznamnější z nich byl úsek Kladska – týkal se správních okresů Bystřice a Kladska, od nepaměti součástí Země české, spravované českými hejtmany. Požadavek byl připravován již v době války druhým odbojem (1944).

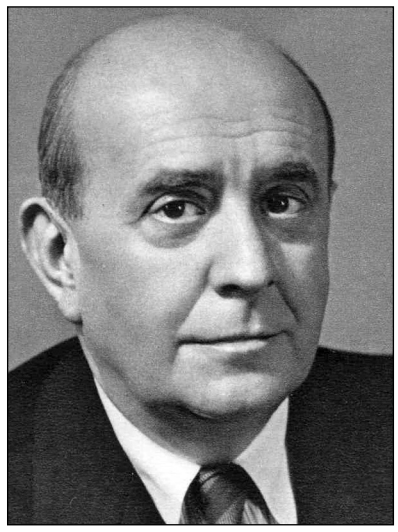
V požadavcích na rozšíření státního území o Kladsko a Hlubčicko s Ratibořskem mocnosti v Postupimi upřednostnily Polsko. Nesouhlas vyjádřila čs. vláda v nótě z 27. dubna 1946.

Ve vztahu k **Rakousku** byly korektury orientované na ty části, u nichž byla prokázána historická vazba na české země. K zabezpečení státu náleželo udržení Jindřichova Hradce, znojemského předmostí, pavlovských kopců a Břeclavi. S ohledem na možnou výstavbu labsko-odersko-dunajského průplavu se požadovalo, aby řeka Morava protékala výlučně po československém území.

Mnichov podruhé

Nerozhodnost, ale i spekulace západních mocností, odpor Německa k uzavření mírové smlouvy, jakož i vypočítavost a odpor sousedů vedlo k minimalizování původních požadavků. ČSR se nakonec musela distancovat nejen od požadavků na území, které podle Postupimské dohody připadlo Polsku, představ o státoprávním uspořádání, ale i od přání lužického lidu.

Mírová konference ztroskotala; její konec komentoval Jan Masaryk slovy: **„...Zklamala, poněvadž se stala konferencí ztracených příležitostí...“**, a vytkl

Jan Masaryk

západním mocnostem, že „přirazily dveře před tvářemi malých národů východní a jižní Evropy“. Jejich postoj na konferenci přirovnal k Mnichovu.

Hranice s ČSR prý jen „stávající“

Podivný vývoj měla i redemarkace (obnova) hranic se stavem k 31. prosinci 1937. Zásadně obnovu a údržbu hranic odmítalo Německo, což vycházelo z rozhodnutí Ústavního soudu SRN z poloviny padesátých let, že **hranice s ČSR nesmí být označena jako státní, ale jen jako „stávající“(!)**. To se promítlo i do připravované smlouvy s Německem v devadesátých letech.

Při řešení problému redemarkace našla československá strana porozumění pouze u sovětských okupačních úřadů v Sasku. Redemarkaci v saském úseku pak uskutečnila ve dnech 13. května až 18. září 1948 společná Československo-sovětská smíšená komise.

Obnova hranic v bavorském úseku pro německý nezájem byla odložena o více než čtyřicet let. **Čeněk M. Kadlec**

Od hlaholice k cyrilici

Kdo byli žáci a pokračovatelé „soluňských bratří“

Když Rostislav (848) převzal po Mojmírovi I. otěže vlády Velkomoravské říše, rozhodl se stát nezávislým na franské říši, která zasahovala do jeho pravomocí.

Proto vyhnal německé kněze a požádal byzantského císaře Michala III. o vyslání misionářů, kteří by paralyzovali vliv mise západní církve, pomohli na Moravě ustavit domácí slovanskou církev, o niž by se mohl opírat proti franskému králi Ludvíku Němcovi, a která by podporovala jeho zájmy. To byly důvody, proč mu šlo o šíření křesťanství z Východu.

Cyril vytváří hlaholici

A tak v roce 863 přišli na Moravu byzantští učenci, solunští Řekové, bratři Konstantin (po vstupu do benediktinského mnišského řádu přijal jméno **Cyril**) **a Metoděj** se svými žáky a přívrženci. K očekávanému úspěchu mise jim měla pomoci jejich znalost staroslověnštiny, kterou se mluvilo v okolí řecké makedonské Soluně, jež byla jejich rodištěm.

Pro tuto řeč, jež dosud neměla písemnou formu, vytvořil **Cyril** abecedu zvanou **hlaholice**, do níž bratři přeložili řadu latinských a řeckých liturgických textů, včetně úryvků z bible. V souladu se zájmy Rostislava zavedli bohoslužby v domácím jazyku. Podporovali zřízení samostatné církevní organizace a Rostislavovo úsilí o svébytnost moravského státu. Tím vyvolali u německých kněží nepřátelský odpor. Ti si dokonce stěžovali u papeže Hadriána II.

Bratři se museli vydat do Říma, kde měly obě církve, východní a západní, ještě společnou hlavu. (Později se církve rozešly na katolíky, kteří si ponechali papeže, a na pravoslavné, jejichž hlavou se stali v jednotlivých zemích patriarchové.) U papeže oba bratři staroslověnskou liturgii obhájili; **Metodějovi** byla papežem udělena hodnost arcibiskupa moravského. Na Moravu se vrátil sám, neboť **Cyril** v Římě roku 869 zemřel.

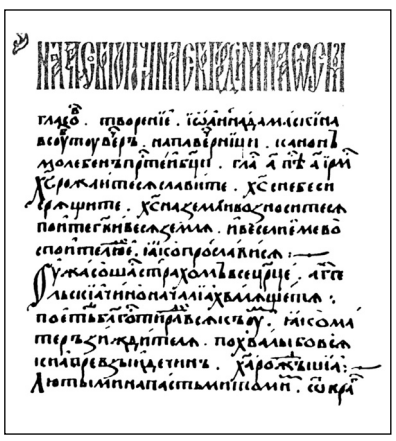
Když se v roce 870 zmocnil vlády nad Velkomoravskou říší údělný nitranský kníže **Svatopluk,** po čase se pod tlakem nového papeže Štěpána V. a německých kněží přidal k západní liturgii, slovanskou zakázal a arcibiskupa **Metoděje** začal pronásledovat. Když ten v roce 885 zemřel, jeho žáky a pomocníky vyhnal.

Otevřena náruč v Bulharsku

Mezi desítkami jiných to byly především přední osobnosti **Kliment, Naum, Gorazd, Angelarij a Savva.** Většina jich byla slovanského původu, narozena v Bulharsku, proto se vydali emigrovat tam. Navíc tento stát měl s Moravou společnou hranici.

Bulharský kníže **Boris I.**, který už v roce 863 se stal křesťanem, je přijal s otevřenou náručí. Chtěl jejich přítomnosti využít pro konstituování slovanských kněží místo řeckých a latinských a pro zavedení národní slovanské liturgie, jak to učinil už před ním moravský kníže Rostislav. Tak se na Moravě zmařený rozkvět staroslověnského písemnictví přesunul do Bulharska. Z něho se v 11. století centrum slovanské literární vzdělanosti přeneslo do Kyjeva.

Odtud budeme už sledovat osudy vyhnanců, a to především nejvýznamnějších – **Klimenta** a **Nauma.** Podotkněme jen, že zatímco na Moravě se za Svatopluka znovu plně prosadila bohoslužba latinská, v Bulharsku však dílo soluňských bratří a jejich žáků dosáhlo nebývalého rozkvětu.

Pro názornost: stránka z modlitební knihy z roku 1545 psaná cyrilicí

Nejvýznamnější žák – Kliment

Kliment (* kolem r. 840) pocházel ze slovanské rodiny, z jihozápadního Bulharska. Brzy se seznamuje s oběma soluňskými bratry a stává se jejich nejvýznamnějším žákem a spolupracovníkem. Pobýval s věrozvěsty v Benátkách, v Panonii, v Římě, kde byl papežem vysvěcen na kněze. Mezi nejzávažnější mise, kterých se s bratry zúčastnil, patří právě mise velkomoravská.

Po návratu z Moravy do Bulharska pokračuje v úsilí prosadit slovanský jazyk do bohoslužeb. V roce 886 ho kníže Boris I. posílá do makedonského Ochridu – tehdy území dnešní Makedonie bylo součástí bulharské říše. Tam vytvořil proslulou ochridskou literární školu, v níž během sedmi let vychoval na 3500 žáků na kněze. V roce 893 byl v Plisce, tehdejší metropoli bulharského státu, vysvěcen na biskupa. Stal se tak **prvním slovanským biskupem v Bulharsku**. Vrátil se do Ochridu, který povýšil na sídlo biskupství. Tam založil klášter svatého Pantelejmona, jenž se stal i příbytkem jím vytvořené vysoké školy. Byl to historický počin, neboť právě jeho žákům bylo dáno skoncovat s bohoslužebným řeckým jazykem.

Z hlaholice cyrilice

Kliment zakládá jako první velký bulharský pedagog další literární školy, kostely a kláštery. V Ochridu založil také první bulharskou nemocnici. Patří k zakladatelům staroslověnské a starobulharské literatury. Sám je autorem různých literárních textů, církevních písní a překladů do bulharského jazyka. Předpokládá se, že **Cyrilovu hlaholici upravil na jednodušší a snadnější cyrilici**, kterou převzala řada jihoevropských a východoevropských zemí.

Po smrti 916 je kanonizován na světce. Nejstarší a nejprestižnější bulharská univerzita v Sofii nese dnes jeho jméno.

Naum Ochridský – významný literární tvůrce

Naum Ochridský patřil k pětici nejbližších a oddaných žáků Cyrila a Metoděje. Jako Kliment pocházel ze stejné oblasti, proputoval s bratry stejná místa. Zvláště platným pomocníkem bratrů byl na Moravě při jejich dramatických bojích s německým duchovenstvem.

Po Metodějově smrti (885) se spolu s Klimentem vrací do Bulharska, kde se mu v Plisce dostává u panovnického dvora všestranné podpory. To mu získává prestiž významného starobulharského literárního tvůrce. Staroslověnštinu prohlásil za oficiální státní a církevní jazyk a dílo Cyrila a Metoděje za vůdčí ideu bulharského státu.

Nakonec přesídlil do Ochridu, kde zastupoval Klimenta, když ten se stal biskupem. U Ochridského jezera dal postavit klášter, dnes známý jako klášter svatého Nauma. Ve výchovné a osvětové činnosti pokračoval až do své smrti v roce 910.

Kliment a Naum jsou dodnes v Bulharsku uctíváni jako tvůrci základů, na nichž se budovalo bulharské písemnictví a kultura, jejichž školy v Preslavi a Ochridu se staly významnými středisky starobulharské, slovanské vzdělanosti.

Je třeba dodat, že na rozdíl od Cyrila a Metoděje, jejichž tradice se neprávem zmocnila západní církev římská a následně katolíci, Kliment a Naum se stali svatými výhradně církve pravoslavné, která je přímým dědicem jejich a cyrilometodějského odkazu.

Jiří Stano
(Mezititulky redakce)

DOKUMENTACE. Hlaholici sestavenou z 38 liter přinesl v letech 862-863 na Moravu Cyril, rozšířila se však spíše mezi Chorvaty, Srby a Bulhary, ale koncem 9. století se z ní vyvinulo nové písmo. Nelze to doložit, píše Béla Kéki v knize 5000 let písma (Mladá fronta 1984), „ale byl to asi Kliment“, kdo jej vytvořil. To už byla cyrilice.

Stránku má na starosti Jan Ondrovčák

LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA

Pište nám, milí přátelé!

V závěru loňského a na počátku letošního roku došly na adresu Slovanské vzájemnosti dopisy čtenářů, z nichž máme opravdovou radost. Přejete nám v nich úspěchy v redakční práci, zdraví, životní pohodu. Věřte, že to pro nás byla a je velká posila! Opětujeme tyto pozdravy – co nejvíc sil, co nejpevnější zdraví, neustálý příliv energie, to všechno vám přejeme a srdečně vás zdravíme!

Jeden z dopisů otiskujeme na této stránce v plném znění. Obdrželi jsme jej od **Olgy Hadáčkové z Liberce**, delegátky 10. všeslovanského sjezdu konaného loni v Kyjevě. Nemusíme k němu cokoli dodávat – věřte mi však, že při jeho pročítání jsem pociťoval v sobě cosi, co mi připomíná z dětství i vám jistě důvěrně známý pramínek živé vody. Obdobně na mne zapůsobil dopis **Vladimíra Galušky z Kunovic**. Obsahuje řadu myšlenek o skutečnosti – mezi nimi i to, co potěší každého stoupence slovanství: jako přesvědčený zastánce slovanské vzájemnosti se snaží, aby tato idea neustále nacházela v každodenním životě nové zastánce, tedy i funkcionáře. Autor dopisu se nám svěřuje se svou starostí, kdo by převzal jeho „žezlo“ v případě, že by mu už zdraví tolik nesloužilo? Vlastně však to už je „starost poloviční“. Vladimír Galuška má svého pokračovatele – kunovického občana Jiřího Juráska a jak k naší potěše dodává, zdejší „rodina“ čtenářů Slovanské vzájemnosti se rozrostla o další odběratele. Obrazně i na dálku tedy připíjíme: co nejvíc zdraví, příteli Galuško!

Se svými prožitky se nám rovněž svěřil **František Hora z Jesenice na Rakovnicku.** Při pročítání jeho dopisu mne však napadlo právě to, co vyjadřuje titulek k dnešnímu zamyšlení: víme, kolik prospěšné, pozoruhodné práce ve prospěch šíření ideje slovanství odvádějí ve svých rodinách, ve městech i na vesnicích její stoupenci.

Ne každý však vezme do rukou „psací nástroj“, aby se podělil se svými zkušenostmi, myšlenkami a s dosaženými výsledky. Z toho tedy vyplývá naše prosba – a chceteli, i výzva: pište nám ještě víc, milí přátelé! Neostýchejte se – stránky Slovanské vzájemnosti máte otevřené. Těšíme se na vaše dopisy!

Miloš Prošek

Mezi hosty 16. vlasteneckého bálu konaného 12. února v Praze Na Vlachovce jsme přivítali mezi vzácnými hosty také Andělu Dvořákovou, předsedkyni Českého svazu bojovníků za svobodu *Foto Pavel Rejf*

Na jejich slova dochází

Fejeton

Občas bývám tázán, co říkám současnému mrzačení české kultury. Neříkám nic, protože při takovém dotazu mi přicházejí na mysl slova pana Wagnera z Goethovy tragédie Faust: Jeť dlouhé umění/ a krátké naše žití!/. Mně bývá při kritickém snažení,/ jako bych v sázku dával živobytí... Anebo opatrnicky řeknu: Já nic neříkám, na moje slova však dojde.

Ostatně – co bych říkal, když všechno někdy někde už bylo řečeno! Ve svém „sametovém kritikonu“ mám například poznamenáno, co napsal izraelský publicista Ephrain Kishon o moderní umělecké mafii:

„Stále více občanů začíná přemýšlet o tom, jaký sajrajt se jim dnes podstrkuje jako umění. Moderní umění se stalo panoptikem hororu. Současní umělci udělali velký pokrok a zdokonalili svou schopnost k absurdnosti. Odvaha těchto rafinovaných vtipálků, kteří mezitím dosáhli světové proslulosti, bez zábran překročila veškeré hranice. Lidská hloupost s nimi drží krok a rovněž nezná hranic...“

Když v různých časopisech sleduji, jaké množství „celebrit“ se to hemží na naší umělecké scéně, hned si připomenu, co o té umělecké slávě kdysi napsal švýcarský malíř Anton Graff: „Co lidé pokládají za slávu, je obvykle jen publicita. Bez ní by sláva nebyla...“

Německý filozof Georg Christoph Lichtenberg byl ještě kritičtější: „Ze slávy těch nejslavnějších lidí patří vždy něco slabozrakosti jejich obdivovatelů...“

Pokud jde o současnou hudbu, při jejím poslechu mi obvykle přicházejí na mysl slova, která o ní napsal Henrich Seidel: „Die Musik ist heutzutage /wohl der Menschheit grösste Plage.“ (Hudba je dnes dozajista největším trápením lidstva.) A to pan Seidel zajisté ještě neposlouchal hudbu z českých rozhlasových stanic.

Pokud jde o naše současné literáty, na mysl mi přichází verš S. K. Neumanna: Jsi-li můj synku zvedený,/ tož dobrou dám ti radu:/ v hnůj zapusť svoje kořeny/ a nelekej se smradu... A přikloň se vždy napravo/ a nikdy k levé straně,/ pak sláva, měšec, břicho vzrostou požehnaně...

V minulých dnech jsem se dočetl v jednom deníku, že u nás vyšla jakási kniha jedné zahraniční spisovatelky, plná oplzlostí, sexuálních zvrhlostí a nemravností, takže někteří literární kritici prý navrhují, aby ke každému výtisku byl přiložen sáček na zvratky.

Dočetl jsem se také, že podle někdejšího německého kancléře Bismarcka politika není věda, ale umění. Pochopil jsem tedy, že je-li mrzačeno umění, je eo ipso mrzačena i politika.

Dostala se mi do rukou také kniha bulharského politologa a historika Michaila Kileva „Chruščov a rozpad Sovětského svazu“. Autor v ní připomíná návod kdysi světově proslulého Alana Dullese na mrzačení kultury slovanských národů: „Literatura, divadlo, kino budou zobrazovat a oslavovat nejnižší lidské pudy a vášně. Všemožně budeme podporovat a vyzdvihovat tzv. umělce, zastávající a ztělesňující v lidském vědomí kult sexu, násilí, sadismu a zrady, zkrátka všelikou nemorálnost. Jen málo lidí bude tušit nebo pochopí, co se děje.“

Jak vidět, o současném mrzačení kultury nemusím říkat vůbec nic. Slov už jiní řekli dosti – a mám dojem, že už na ta jejich slova dochází.

Miroslav Kubín, *Chlum u Třeboně*

Eva Konečná: Ž E N A

Čtyři obyčejná písmena,
co všechno v sobě skrývají:
jas slunce, kapky deště,
zpěv ptáků v máji,
dětské slzy, úsměv
i dětské štěbetavé hlásky
a celé moře lásky,
noční probdělé hodiny,
dny nekonečné dřiny,
povzdech: „Jak ten čas letí“,
otázku: „Kde jste mé děti?“
i úzkost,
která tvář vráskou poznamená.
Jedno krátké, obyčejné slovo,
a přece tolik v sobě skrývá:
Ž E N A

Podrobnosti i na webu

Připomínáme, že o SV ČR se dočtete i na tomto webu:

http://slovanvyborcr.hostuju.cz

Blahořejeme

- **Oldřiška Reslová** z Liberce se dožívá 4. března 77 let.
- **Miroslav Kozák** z Loun se 7. března dožívá 89 let.
- **Miluše Mráčková** z Prahy 10 oslaví své 84. narozeniny 9. března.
- **Vladimír Bambas** v Jirkově oslaví 89. narozeniny 11. března.
- **Miloš Harant** z Prahy 5 své 78. narozeniny oslaví 13. března.
- **Alena Kudějová** z Kladna bude slavit 79 let také 13. března.
- **Prof. JUDr. Zbyněk Kiesewetter, DrSc.,** jeden ze zakladatelů Společnosti Ludvíka Svobody, oslaví 81. narozeniny 14. března.
- **Julie Masopustová** z Plzně, členka delegace na 10. všeslovanském sjezdu v Kyjevě, oslaví 14. března 77 let.
- **Marta Lisnerová** v Praze 6 své 93. narozeniny oslaví 18. března.
- **Dr. Ján Ondrovčák**, člen redakční rady Slovanské vzájemnosti, historik, oslaví 87. narozeniny 18. března.
- **Vlasta Vodičková** z Kladna se dožívá 82 let 19. března.
- Ve Valašském Meziříčí oslaví 80. narozeniny **Marie Šálková** 20. března.
- **Pavla Hrzinová** v Jirkově bude slavit 40. narozeniny 20. března.
- **Libuše Císařová** z Prahy 6 se dožívá 83 let 22. března.
- **Ing. Jozef Nálepka**, místopředseda Slovanského výboru ČR, předseda Vlasteneckého sdružení antifašistů, oslaví 86. narozeniny 27. března.
- V Plzni oslaví 78 let **Vlastimil Hodina** 28. března.

Všem oslavencům, jmenovaným i nejmenovaným, přejeme hodně zdraví!!!

Prostě děkuji!

Celá moje velká rodina (mám tři syny, tři snachy a tři vnučky) s velkou chutí čte Slovanskou vzájemnost. Stále jim musím vyprávět o své cestě do Kyjeva, o pobytu v tom krásném městě. Já to ráda dělám – vnučky o tom psaly i ve škole. Vím, že to s výchovou mladé generace není a nikdy nebylo lehké, avšak hodně záleží na rodině, na osobním příkladu rodičů a prarodičů...

Byla jsem velmi ráda, že jsem se mohla zúčastnit 10. všeslovanského sjezdu. Není opravdu lehké takové setkání zajistit. Nikolaj Fjodorovič Lavriněnko, Irina Ivanovna Radčenková a ostatní organizátoři se však opravdu moc snažili, aby bylo vše v pořádku. Všechno bylo moc zajímavé a zároveň poučné. Jsem toho názoru, že pokud se takoví lidé budou i nadále scházet a seznamovat se, není ještě všechno na tomto světě ztracené. K ubytování, stravování nebo k sjezdovému programu nemám žádné připomínky. Z osobního přístupu k lidem, ať již k delegátům, hostům nebo prostým obyvatelům Kyjeva, mám pocit opravdu přátelský a vstřícný. Mám v bývalém SSSR mnoho dobrých přátel – píšeme si a setkáváme se, jak to je jen možné. Myslím si, že ani tak nezáleží na řeči samotné, když se totiž lidé chtějí domluvit, stačí úsměv, podaná ruka – prosím, děkuji – a vše je potom snazší.

Ještě jednou bych chtěla říci: děkuji dežurným ve vlaku Kyjev – Košice, kteří mi pomohli, abych se setkala s kamarádkou Ljubou, kterou jsem 22 let neviděla. Zavolali jí ze svého mobilu, řekli jí číslo vlaku, číslo vagonu a přesný příjezd do Lvova. Ljuba opravdu u vlaku čekala. měly jsme 27 minut času pro sebe.

Prostě děkuji!

Olga Hadáčková, Liberec

Suvorov – velký přítel Čechů

Vážení a milí přátelé! Jako kdysi jeden ze zakládajících členů Slovanské unie přeji Vám do nového roku a dalších let co nejvíce úspěchů a štěstí v našem společném boji za obrodu a povzbuzení Slovanstva a posílení našeho jazyka českého, konečně i za přijetí patřičného zákona na jeho ochranu.

Přeji Vám mnoho osobního štěstí, pevného zdraví a nervů, vytrvalosti a bojovné rozhodnosti, jakož i pevné spojenectví všech slovanských národů a Slovanů světa. Dovoluji si Vám k tomuto posílení i poslat pozoruhodný článek (který, žel, nedošel – pozn. red.) o našem velkém příteli Čechů, mém velkém vzoru – jak vojenském, tak i morálním – Alexandru Vasiljeviči Suvorovovi, k němuž se víže mnoho příběhů a historek a jehož pochod zpět z Alp do Ruska přes naše území valnou měrou přispěl k našemu národnímu obrození.

Pavel Blažek
pjjbak@email.cz
(Redakčně upraveno)

Jitka Gruntová zaujala

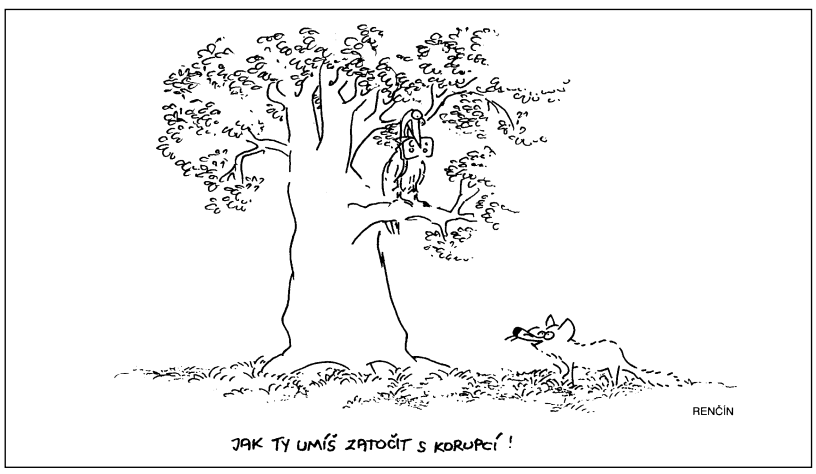
Každý rok na podzim se schází v Domě armády v Olomouci bývalí příslušníci 1. čs. partyzánské brigády Jana Žižky. Loňské setkání bylo ve znamení jubilejního, 65. výročí osvobození a obnovy Československé republiky a připomínky 66. výročí SNP, ke kterému se váže i zrod partyzánské brigády a její bojový přechod ze Slovenska na Moravu.

K slavnostní atmosféře přispěli i hosté a zejména vystoupení historičky Jitky Gruntové. Velmi nás zaujala hlubokou znalostí historie a upřímnou pokorou k obětem války.

Bohužel, dnes si dovolují posuzovat československou historii i „historici“, kteří šokují neznalostí faktů. Odmítáme názor mladého historika z Ústavu pro studium totalitních režimů, který v pořadu ČT 24 suverénně tvrdil, že český národ nemá ve 20. století mnoho hrdinů a že by se dali spočítat na prstech jedné ruky! Nelze se divit, že dnes je slovo „vlastenectví“ mnohdy zesměšňováno a 2. odboj hrubě znevažován. Naše generace, dnes osmdesátníků, si nikdy nepřestane vážit všech žen a mužů, kteří se dobrovolně zúčastnili 2. odboje za hranicemi vlasti nebo doma.

Naše setkání vždy končí pietní vzpomínkou na všechny, kteří za osvobození vlasti položili život. Můžeme je nazvat hrdinové, ale každopádně to byli vlastenci. A spočítat je na prstech jedné ruky určitě nelze!

Čestmír Smolka, Tábor

Kresba Renčín (Přetisk z Práva)

Stránku řídí a rediguje Miloš Prošek

Voľby v Bielorusku plne zodpovedali európskym štandardom

Ako medzinárodný pozorovateľ som mal možnosť zúčastniť sa prezidentských volieb v Bielorusku. Chcem v tejto súvislosti vyjadriť rozhodný protest proti tomu, ako o situácii v Bielorusku informujú niektoré západné média, vrátanie slovenských. Ich informácie sú úplne zavadzajúce a nepravdivé a zrejme majú jediný cieľ – diskreditovať Bielorusko a najmä jeho prezidenta v očiach svetovej verejnosti. Voľby podľa toho, čo som mohol vidieť na vlastné oči, boli slobodné, demokratické a plne zodpovedali európskym štandardom. Alexander Lukašenko v týchto voľbách presvedčivým spôsobom zvíťazil, a to z jediného dôvodu – že politika, ktorú robí, má v spoločnosti veľkú podporu. Bielorusko pod jeho vedením dosiahlo životnú úroveň, o ktorej mnohé krajiny môžu iba snívať. Západ, ako aj oligarchovia v Rusku, ho nemajú radi iba preto, že nedovolil rozpredať národné bohatstvo vlastnej krajiny. Ak by to urobil, ihneď by ho zaradili medzi demokratických politikov. Čo sa týka demonštrácie po voľbách, treba zdôrazniť, že sa začala už takmer hodinu pred zatvorením volebných okrskov, teda v čase, keď ešte neboli známe výsledky volieb. Nebola v rozpore so zákonmi Bieloruska vopred oznámená, ale aj napriek tomu prebiehala bez akéhokoľvek zásahu policie. Ta zasiahla až vtedy, keď demonštranti zaútočili na budovu vlády, v ktorej zasadala ústredná volebná komisia, a začali na nej rozbíjať okná a dvere.

Všetky tieto skutočnosti by si malo uvedomiť aj slovenské ministerstvo zahraničných vecí a nevydávať stanoviská, ktoré možno vyhovujú USA alebo niekomu z EU, ale sú pritom úplne nepravdivé a zavádzajúce. Bielorusi sú čestným, pracovitým, kultúrnym, vzdelaným a hrdým národom, a preto my, Slováci, mali by sme s nimi rozvíjať priateľské vzťahy a nie vydávať vyhlásenia, ktoré nás nectia. Hanbím sa aj za stanovisko OBSE, nakoľko aj tam pracovali Slováci.

Ivan Hopta, slovenský exposlanec, poslanec Prešovského samosprávneho kraja, Humenné

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST č. 141/2011, cena 8 Kč.
Vydavatel: JUDr. Jaroslav Weber, Dürerova 2, 100 00 Praha 10.
Řídí redakční rada: Jaroslav Weber (předseda), Zdeněk Hoření (šéfredaktor), Karel Dostál, Eva Holečková, Stanislav Hrzina, Jan Ondrovčák, Miloš Prošek, Jiří Stano, Mirko Svoboda, Jana Vacková.
Rukopisy přepsala Mgr. Libuše Koukalová, distribuci vede Alexandr Pospíšil.
Redakce a administrace: Slovanský výbor ČR, Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1, III. patro, kabinet č. 147, tel./fax: 222 897 261, internetová adresa: http://slovanvyborcr.hostuju.cz.
Adresa e-mail: slovanvyborcr@volny.cz. Nevyžádané rukopisy nevracíme.
Příspěvky zaslané redakci nemusí vždy vyjadřovat její stanovisko.
Redakce si vyhrazuje právo úpravy příspěvku. Uzávěrka čísla dne 21. 2. 2011.
Časopis registrován na MK ČR pod reg. č. 8038.ISSN-1212-3315.